

ΈΚΘΕΣΗ 2018

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΒΕΛΓΙΟΥ

Συντάκτης

Αναστάσιος Παπαθωμάς
Σύμβουλος Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Α΄

Βρυξέλλες, Ιούλιος 2019

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Βελγίου.....	3
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας του Βελγίου.....	3
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	3
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη.....	4
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο.....	8
1.1.4	Επενδύσεις.....	12
1.2	Στοιχεία της οικονομίας των Περιφερειών του Βελγίου.....	14
1.3	Οικονομικές προβλέψεις.....	15
1.4	Οικονομικές σχέσεις του Βελγίου.....	16
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Βελγίου.....	16
2.1	Διμερές εμπόριο.....	16
2.1.1.1	Εμπόριο αγαθών.....	16
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών.....	21
2.1.3	Επενδύσεις της Ελλάδας στο Βέλγιο.....	21
2.1.4	Επενδύσεις του Βελγίου στην Ελλάδα.....	24
2.2	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - (χώρας).....	25
2.3	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2018.....	26
3	Συμπεράσματα – προτάσεις.....	31
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών.....	31
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων.....	34
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	35
4	Παράρτημα.....	36
4.1	Χρήσιμες διευθύνσεις.....	41

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Βελγίου.....	5
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Βελγίου	8
Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών	9
Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών στο Βέλγιο.....	10
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Βελγίου και η θέση της Ελλάδας (εκατ. ευρώ).....	Error! Bookmark not defined.
Πίνακας 6: Σημαντικότεροι προμηθευτές Βελγίου και η θέση της Ελλάδας 2018 (εκατ. ευρώ)	12
Πίνακας 7: Επενδύσεις από και προς το Βέλγιο (εκατ.ευρώ)	13
Πίνακας 8: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας –Βελγίου (εκατ. ευρώ)	16
Πίνακας 9: Ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο – μεγάλες κατηγορίες (χιλ. ευρώ).....	17
Πίνακας 10: Ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο 2018 – 10 κυριότερα προϊόντα	18
Πίνακας 11: Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο – οι 10 μεγαλύτερες κατηγορίες.....	19
Πίνακας 12: Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο – κυριότερα προϊόντα	20
Πίνακας 13: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από το Βέλγιο.....	21
Πίνακας 14: Επενδύσεις της Ελλάδας στο Βέλγιο	21
Πίνακας 15: Επενδύσεις του Βελγίου στην Ελλάδα.....	24
Πίνακας 16: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών.....	34
Πίνακας 17: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από το Βέλγιο.	35
Πίνακας 18: Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο -προϊόντα με αξία πάνω από 12 εκατ. ευρώ.....	37
Πίνακας 19: Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο -προϊόντα με αξία πάνω από 5 εκατ. ευρώ.....	39
Πίνακας 20: Βελγικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα.....	41.

1 Οικονομία Βελγίου

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας του Βελγίου

Το Βέλγιο βρίσκεται στην καρδιά της Δυτικής Ευρώπης, η θέση της χώρας αποτελεί αναμφισβήτητα βασική πτυχή της οικονομίας της καθώς και η πρωτεύουσα του Βελγίου, Βρυξέλλες, φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών. Το Βέλγιο είναι μία από τις έξι ιδρυτικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Βέλγιο είναι ομοσπονδιακή βασιλευόμενη κοινοβουλευτική δημοκρατία, με αρχηγό του κράτους τον Βασιλιά Φίλιππο. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από δύο σώματα: τη Βουλή των Αντιπροσώπων (150 μέλη) και τη Γερουσία (60 μέλη).

Οι τρεις διοικητικές περιφέρειες (Βαλονία, Φλάνδρα, Βρυξέλλες) και οι γλωσσικές κοινότητες (γαλλόφωνη, φλαμανδόφωνη, γερμανόφωνη) μαζί με την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση συγκροτούν επτά κέντρα αποφάσεων. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση αποφασίζει για θέματα εξωτερικής πολιτικής, άμυνας, δημόσιων οικονομικών, δικαιοσύνης, κοινωνικής ασφάλισης και σημαντικό τμήμα των κλάδων δημόσιας υγείας και εσωτερικών υποθέσεων, ενώ στη δικαιοδοσία των τριών περιφερειών ανήκουν τα κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα, η επιστημονική έρευνα, η εκπαίδευση, η γεωργική πολιτική, το εξωτερικό εμπόριο και η αναπτυξιακή βοήθεια. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η τάση περαιτέρω αποκέντρωσης και αυτονομίας των τριών περιφερειών σε θέματα κυρίως προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης, που οφείλεται κυρίως στις οικονομικές ανισότητες μεταξύ των περιοχών αυτών και προωθείται έντονα από τη Φλάνδρα.

Στις 26 Μαΐου μαζί με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πραγματοποιήθηκαν εκλογές για την ανάδειξη ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Η άνοδος των Φλαμανδών αυτονομιστών στις εθνικές εκλογές έχει καταστήσει τον σχηματισμό νέας ομοσπονδιακής κυβέρνησης περίπλοκη διαδικασία. Επίσης το αντιμεταναστευτικό Vlaams Belang (Φλαμανδικό Συμφέρον) κατέγραψε άνοδο και έγινε το δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα στην περιοχή της Φλάνδρας. Στη Βαλονία, οι Πράσινοι και το σκληροπυρηνικό αριστερό κόμμα PTB είδαν τον αριθμό των ψηφοφόρων του να αυξάνεται. Ο προηγούμενος πρωθυπουργός Μισέλ, κυβερνά τη χώρα με την ιδιότητα του υπηρεσιακού πρωθυπουργού από τον Δεκέμβριο. Υπενθυμίζουμε ότι το 2010, η διαδικασία αυτή διήρκησε 541 ημέρες, αριθμός ρεκόρ, έως ότου σχηματιστεί Κυβέρνηση.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η βελγική οικονομία, χαρακτηρίζεται από την αυξημένη συμβολή του τομέα των υπηρεσιών στην διαμόρφωση του ΑΕΠ. Το μερίδιο των υπηρεσιών στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία αντιπροσώπευε περίπου το 56% το 2018 (συμπεριλαμβανομένου του χονδρικού και του λιανικού εμπορίου), του οποίου το μερίδιο ανέρχεται σε 14,4% του ΑΕΠ. Η συμμετοχή της βιομηχανίας (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας) αποτελεί περίπου το 6% και περιλαμβάνει και τις κατασκευές. Το υπόλοιπο κατανέμεται μεταξύ των μη

εμπορικών υπηρεσιών (π.χ. υγειονομική περίθαλψη) και της γεωργίας. Κατά το 2018, η βιομηχανική παραγωγή συνέχισε την ανάπτυξή της στο Βέλγιο (+ 2,1% σε ετήσια βάση).

Οι ισχυροί κλάδοι της βελγικής βιομηχανίας είναι η χημική βιομηχανία (18% της συνολικής βιομηχανικής προστιθέμενης αξίας), η βιομηχανία τροφίμων (15%), η βιομηχανία βασικών μετάλλων και μεταποιημένων μεταλλικών προϊόντων (12%) και η φαρμακοβιομηχανία (11%).

Οι βιομηχανίες χημικών και τροφίμων είναι οι σημαντικότεροι τομείς της βιομηχανικής δραστηριότητας στο Βέλγιο. Η φαρμακευτική βιομηχανία είναι επίσης ένας δυναμικός τομέας στο Βέλγιο με αύξηση 85% από το 2008 έως το 2018.

Αν και οι Βέλγοι αποτελούν μόνο το 2,2% του πληθυσμού της ΕΕ, ο τομέας τροφίμων του Βελγίου παράγει περίπου το 4,2% του κύκλου εργασιών του τομέα στην Ευρώπη και το 3,5% της προστιθέμενης αξίας του. Ο τομέας τροφίμων του Βελγίου είναι ο μεγαλύτερος βιομηχανικός εργοδότης καθώς μετρά περίπου 4.500 εταιρίες και απασχολεί άμεσα πάνω από 88.000 εργαζομένους. Επιπλέον, ο κλάδος παράγει 137.000 έμμεσες θέσεις εργασίας σε σχετικούς κλάδους και υπηρεσίες υποστήριξης. Επιπλέον, χάρη σε ένα ευνοϊκό εμπορικό ισοζύγιο, ο τομέας τροφίμων και ποτών έχει θετική επίδραση στην οικονομία του Βελγίου. Με βάση μια παραγωγική ποικιλία βοοειδών (*Belgian Blue*) και σε εκτεταμένες χοιροτροφικές μονάδες στο βόρειο τμήμα της χώρας, ο κλάδος επεξεργασίας κρέατος είναι σημαντικός για τον τομέα των τροφίμων. Επίσης σημαντικός για το εμπόριο τροφίμων είναι και ο τομέας επεξεργασίας λαχανικών. Η χώρα πραγματοποιεί το 40% των ευρωπαϊκών εξαγωγών και το 20% των παγκόσμιων εξαγωγών στο τομέα των κατεψυγμένων λαχανικών.

Στο Βέλγιο υπάρχουν πάνω από 200 ζυθοποιεία, τα οποία παράγουν 1500 ποικιλίες και παράγουν περίπου 20.000.000 εκατόλιτρα μπύρας το χρόνο. Οι εξαγωγές μπύρας αυξάνονται σταθερά, παρά το γεγονός ότι η κατανάλωση της μπύρας έχει σταδιακά μειωθεί. Το 2018 το Βέλγιο εξήγαγε το 66% της συνολικής της παραγωγής. Ένα ακόμη σημαντικό γεγονός για το κλάδο της μπύρας στο Βέλγιο είναι ότι η γιγαντιαία εταιρεία ζυθοποιίας *AB InBev* αποφάσισε να κρατήσει την έδρα της και τέσσερα ζυθοποιεία στο Βέλγιο απασχολώντας περίπου 2.700 εργαζομένους.

Η παραγωγή στον κατασκευαστικό τομέα στο Βέλγιο παρέμεινε σχετικά σταθερή. Φαίνεται ότι η έλλειψη βελγικής «φούσκας» στην αγορά ακινήτων συνέβαλε στην άμβλυση των επιπτώσεων της κρίσης. Μεταξύ 2014 και 2015, η δραστηριότητα στον τομέα των κατασκευών μειώθηκε κατά 2,6% στο Βέλγιο, ενώ το 2016, η παραγωγή στον τομέα των κατασκευών μειώθηκε κατά 0,5% στην συνέχεια το 2017 και 2018 εμφάνισε μικρή αύξηση της δραστηριότητας της τάξης του 0,5%.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Το 2018 η βελγική οικονομία συνέχισε να παρουσιάζει θετικές επιδόσεις οι οποίες μπορούν να συνοψιστούν στην αύξηση του ΑΕΠ και την σημαντική μείωση της ανεργίας.

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Βελγίου

	2014	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικό ΑΕΠ	404.518	410.294	416.085	423.282	443.000
Μεταβολή ΑΕΠ	+1,4	+1,4	+1,5%	+1,7%	+1,4%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	35.780	36.512	37.369	38.513	38.754
Ανεργία	8,5	8,5	7,9	7,4	6%
Πληθωρισμός(%)	0,5	0,6	1,8	2,2	2,3%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	3,1%	2,6%	2,9%	1%	-0,7
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	106,5	105,8	106,8	102,8	102

Πηγή : Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν: Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου, το 2018 η χώρα συνέχισε να επωφελείται από την θετική πορεία της Ευρωπαϊκής αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας. Η αύξηση του Α.Ε.Π. ανήλθε στο 1,4%, ποσοστό χαμηλότερο από αυτό της Ευρωζώνης (1,9%) αλλά ελαφρά μικρότερο σε σχέση με το προηγούμενο έτος (1,5%). Η ετήσια έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου σημειώνει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης είναι σχετικά κοντά με αυτον της Γερμανίας και Γαλλίας (1,5%) και χαμηλότερος από την Ολλανδία 2,5%.

Το 2018 η ιδιωτική κατανάλωση αποτέλεσε το 51,9% του ΑΕΠ της χώρας ενώ η δημόσια κατανάλωση παρέμεινε σταθερή στο 23,8% του ΑΕΠ. Ο κλάδος των υπηρεσιών (συμπεριλαμβανόμενου του κλάδου των κατασκευών), συνέτεινε σε ένα μεγάλο ποσοστό στην διαμόρφωση του ΑΕΠ, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό μεγαλύτερο του 70%. Οι κυριότεροι κλάδοι που συγκροτούν το ΑΕΠ είναι αυτός του εμπορίου, των μεταφορών και μαζικής εστίασης, οι κλάδοι υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης, άμυνας και εκπαίδευσης, οι επιστημονικές και τεχνολογικές υπηρεσίες και οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες.

Πληθωρισμός: Ο ρυθμός αύξησης του πληθωρισμού του Βελγίου ενώ τα προηγούμενα χρόνια είχε αρχίσει να συγκλίνει με τις γειτονικές χώρες το 2018 έδειξε σημάδια επιτάχυνσης, το 2018 ανήλθε στο 2.3% με μία σχετική επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του σε σχέση με το 2017 που ανήλθε σε 2%.

Η αυξητική τάση δικαιολογείται από την αύξηση των αμοιβών, ο μεικτός ωριαίος μισθός αυξήθηκε κατά 2,3%, τις τιμές των τροφίμων οι οποίες αυξήθηκαν 2,7% και τη τιμή της ενέργειας η οποία αυξήθηκε 8,9% μεσοσταθμικά. Εκτός από την ενέργεια παρατηρείται επίσης μια αύξηση των τιμών των υπηρεσιών.

Ανεργία : Η ανεργία αποκλιμακώθηκε το 2018, με μείωση της τάξης του 1,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το 2018 αποτέλεσε το τέταρτο συνεχόμενο έτος, αύξησης της απασχόλησης στο Βέλγιο με αποτέλεσμα να προστεθούν περίπου 59000 νέες θέσεις εργασίας. Οι κύριοι λόγοι αύξησης της απασχόλησης εκτός από την καλυτέρευση της οικονομίας ήταν αποτέλεσμα πολιτικών για μείωση του κόστους εργασίας (μείωση ασφαλιστικών εισφορών) και μέτρων ενίσχυσης της προσφοράς εργασίας. Σημαντικός υπήρξε και ο ρόλος των περιφερειακών γραφείων απασχόλησης που ανταλλάσσουν πληροφορίες με άλλες περιφέρειες για ευκαιρίες απασχόλησης και προσφέρουν μαθήματα γλωσσών ενισχύοντας την κινητικότητα ιδιαίτερα στην περιοχή της Φλάνδρας. Ο χρηματοπιστωτικός και ασφαλιστικός τομέας ήταν οι μόνοι τομείς που είδαν την απασχόληση να μειώνεται. Βέβαια η προσωρινή απασχόληση έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αφού το 2018 το 46% των νέων θέσεων εργασίας ήταν προσωρινές.

Δημόσιο χρέος: το δημοσιονομικό έλλειμμα έφτασε το 2018 σε 0,7% του Α.Ε.Π. ενώ το συνολικό δημόσιο χρέος μειώθηκε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά μετά την κρίση του 2008. Το δημόσιο χρέος το 2018 ανήλθε σε 102%, μειωμένο σε σχέση με το 2017, λόγω αυξημένων εσόδων της κεντρικής κυβέρνησης, κυρίως από αύξηση του εταιρικού φόρου και σχετική μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους. Το ποσοστό του βελγικού δημοσίου χρέους θεωρείται υψηλό, ξεπερνώντας τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, (86,9% του Α.Ε.Π.) με αποτέλεσμα να ασκούνται πιέσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για περαιτέρω μείωση του. Η οικονομική ενίσχυση των βελγικών τραπεζών λόγω της διεθνούς οικονομικής κρίσης τα έτη 2008-2009 είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Σημειώνουμε ότι το έτος 2009, το Βέλγιο εισήλθε σε διαδικασία δημοσιονομικής επιτήρησης εξαιτίας υπερβολικού ελλείμματος, από την οποία εξήλθε στα μέσα του 2014.

Η μέση διάρκεια του χρέους συνέχισε να αυξάνεται και το 2018 και έφτασε μέσο όρο 9 έτη και 7 μήνες σε σχέση με 6 έτη το 2009. Οι νέες εκδόσεις του 2018 είχαν μέση διάρκεια 14,8 έτη και επιτόκιο 0,95%. Το Βέλγιο είναι η τρίτη ευρωπαϊκή χώρα που εκδίδει πράσινο ομόλογο (Green Bond). Ομολογιακή έκδοση αξίας 4,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων με ετήσιο κουπόνι 1,25% εξέδωσε το Βέλγιο, το οποίο είναι η δεύτερη μεγαλύτερη έκδοση κρατικού ομολογιακού δανείου παγκοσμίως με τον χαρακτηρισμό «πράσινο ομόλογο» – Green bond - που κυκλοφορεί έως σήμερα. Τα πράσινα ομόλογα εκδίδονται για τη χρηματοδότηση έργων που έχουν θετική επίδραση στο περιβάλλον. Το Βέλγιο βαθμολογείται ως Aa3 / AA / AA- από τους οίκους αξιολόγησης Moody's, S&P και Fitch αντίστοιχα. Επίσης όλοι οι οίκοι θεωρούν τις προοπτικές της βελγικής οικονομίας σταθερές.

Ιδιωτικό χρέος: Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες της ευρωζώνης, ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ, συνέχισε να αυξάνεται από την οικονομική κρίση και μετά. Όπως υποστηρίζει η Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου τα υπερβολικά επίπεδα εταιρικού χρέους συνεπάγονται κινδύνους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και θα ασκήσουν καθοδική πίεση στην οικονομική δραστηριότητα σε περίπτωση απομόχλευσης. Βέβαια σημαντικό μέρος της πιστωτικής επέκτασης οφείλεται στον ενδοεταιρικό δανεισμό, κυρίως μέσω μη χρηματοπιστωτικών εταιρειών χαρτοφυλακίου με αποτέλεσμα αυτά τα δάνεια να είναι απλά λογιστικές πράξεις - οι οποίες ταιριάζουν στη στρατηγική φορολογικής βελτιστοποίησης, - χωρίς σημαντική σύνδεση στην πραγματική οικονομική δραστηριότητα και την οικονομική σταθερότητα.

Παράλληλα τα ενυπόθηκα δάνεια συνεχίζουν να αυξάνονται λόγω των ιστορικά χαμηλών επιτοκίων. Η ζήτηση για περιουσιακά στοιχεία χαμηλού ρίσκου, όπως ακίνητα, αποδίδεται μεταξύ άλλων και στις διακυμάνσεις των αγορών. Η ακίνητη περιουσία αποτελεί το 60% των περιουσιακών στοιχείων των βελγικών νοικοκυριών. Οι τιμές των ακινήτων αυξήθηκαν 3% το 2018 ενώ από το 2000 έχουν σχεδόν διπλασιαστεί. Βέβαια παρόλη την αυξανόμενη ενυπόθηκη πίστη και τον δανεισμό των επιχειρήσεων, τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια και οι πτωχεύσεις είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Επενδύσεις : Μετά από συνεχή αύξηση τα προηγούμενα τέσσερα έτη οι επενδύσεις στο Βέλγιο παρουσίασαν μια σχετική επιβράδυνση αλλά συνεχίζουν να ξεπερνούν την αύξηση του ΑΕΠ σημειώνοντας αύξηση 2,3% το 2018. Μετά την χρηματοοικονομική κρίση του 2008 οι επενδύσεις αυξήθηκαν από το 2010 και επιταχύνθηκαν από το 2014 και μετά. Οι επενδύσεις αποτέλεσαν ουσιαστικά την κινητήριο δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη αυτά τα έτη. Οι παράγοντες που υποβοηθήσαν είναι τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού, τα διευρυμένα μεικτά περιθώρια κέρδους και η εγχώρια και διεθνής ζήτηση. Οι περισσότερες επενδύσεις αφορούσαν άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως πνευματικά δικαιώματα, λογισμικό και λιγότερο μηχανήματα και εξοπλισμό. Πρόσφατα οι επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό έφτασαν στα επίπεδα του 2007-2008. Οι επενδύσεις το 2018 παρουσίασαν σημάδια κόπωσης κυρίως λόγω της διεθνούς αβεβαιότητας.

Χρηματοπιστωτικός τομέας : Το 2018 συνεχίστηκε η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα από τις τράπεζες με έμφαση στο βραχυχρόνιο δανεισμό. Τα επιτόκια δανεισμού παρέμειναν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Τα χαμηλά επιτόκια σε συνδυασμό με τον έντονο ανταγωνισμό μεταξύ τους κρατάνε τα τραπεζικά κέρδη χαμηλά αλλά και σχετικά καλύτερα από τους τραπεζικούς τομείς άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Ο βελγικός τραπεζικός τομέας μετά την κρίση του 2008 επικεντρώθηκε σε χαμηλότερου ρίσκου δραστηριότητες αλλά και στην εσωτερική αγορά και δείχνει να είναι υγιής. Πιθανοί μελλοντικοί κίνδυνοι για τις βελγικές τράπεζες αποτελούν η αύξηση των επιτοκίων και μία πιθανή ύφεση της παγκόσμιας οικονομίας.

Φορολογία: Από το 2017 ξεκίνησαν μέτρα μείωσης του γενικού συντελεστή φορολογίας κερδών των επιχειρήσεων και μειώνεται σταδιακά έως το 2020 ούτως ώστε από το 33,9% που ισχύει το 2017, να διαμορφωθεί στο 25%. Το

2018 & 19 θα ισχύει συντελεστής 29% αλλά το 2020, ο γενικός συντελεστής φορολόγησης των επιχειρήσεων θα μειωθεί τελικά στο 25%. Έως το 2020, θα έχει επίσης καταργηθεί πλήρως η εισφορά από κέρδη των επιχειρήσεων (0,99%) η οποία είχε θεσπιστεί το 2008 ως μέτρο αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης. Η φορολογική μεταρρύθμιση επίσης προβλέπει μία σειρά επιπλέον μειώσεων και κινήτρων τα οποία απευθύνονται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι εταιρείες με λιγότερους από 50 εργαζόμενους, ήδη επωφελούνται από μειωμένο συντελεστή, (φορολογία 25% για κέρδη έως 25.000 ευρώ). Το 2018 ο συντελεστής μειώθηκε στο 20,4% και με το υπολογιζόμενο όριο να αυξάνεται για κέρδη έως 100.000 ευρώ. Παράλληλα, καταργούνται διάφορα μέτρα υπολογισμού έκπτωσης φόρου συμπεριλαμβανομένων των θεωρητικών τόκων και άλλων φορολογικών πλεονεκτημάτων τα οποία μέχρι σήμερα εκμεταλλεύονταν κυρίως οι μεγαλύτερες σε μέγεθος εταιρείες. Καταργήθηκαν επίσης και άλλες διευκολύνσεις όπως η δυνατότητα μεταφοράς δαπανών σε επόμενα έτη και η αφαίρεση τους από τα φορολογούμενα κέρδη ενώ περιορίστηκαν οι εκπιπτόμενες δαπάνες όπως για παράδειγμα αυτές που αφορούν leasing οχημάτων.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Με κύρια πλεονεκτήματα την θέση της χώρας, τις σύγχρονες υποδομές, την διαφοροποιημένη παραγωγική βάση, η Βελγική οικονομία είναι μία από τις πλέον εξωστρεφείς οικονομίες στην Ευρώπη.

Οι εξαγωγές όπως και οι εισαγωγές του Βελγίου καλύπτουν 65-70% του ΑΕΠ διαχρονικά. Οι βιομηχανίες της χώρας βρίσκονται κυρίως στην Φλαμανδική περιοχή (βόρεια), η οποία είναι και η πλέον πυκνοκατοικημένη. Οι βιομηχανικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν εργοστάσια συναρμολόγησης οχημάτων, μεταλλουργίες, μονάδες παραγωγής ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και επιστημονικών οργάνων, εργοστάσια μεταποίησης τροφίμων και ποτών καθώς και μονάδες παραγωγής χημικών προϊόντων.

Πίνακας 2 : Εξωτερικό εμπόριο Βελγίου 2014-2018 (εκατ. ευρώ)

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	240.228,4	235.084	249.879	270.040	293.871
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	247.052	237.113,7	254.289	277.295	297.838
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-6.823,9	-2.029,7	-4.410	-4.082	-3.967
Εξαγωγές υπηρεσιών (αξία)	94.159	101.571	102.393	105.73	104.949
Εισαγωγές υπηρεσιών (αξία)	88.781	96.170	97.900	103.061	109.735
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	+5.380	+5.401	+4.494	+2.011	-4.768

Πηγές: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Οι εισαγωγές το 2018 αυξήθηκαν κατά 8,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ οι περισσότερες κατηγορίες παρουσίασαν αυξητική πορεία. Γενικά, η εικόνα των Βελγικών εξαγωγών είναι ανοδική την περίοδο 2012-2018, με εξαίρεση το έτος 2015.

Το εμπορικό ισοζύγιο του Βελγίου το 2018 παρουσιάζεται αρνητικό με μικρό έλλειμμα της τάξης των 3,96 δις ευρώ, ελαφρά βελτιωμένο σε σχέση με το προηγούμενο έτος που το εμπορικό έλλειμμα ανήλθε σε 4,1 δις ευρώ. Οι εξαγωγές το 2018 ανήλθαν σε 293 δις ευρώ ενώ οι εισαγωγές, σε 297 δις ευρώ.

Στον τομέα των υπηρεσιών το εξαγωγικό πλεόνασμα δείχνει να αντιστρέφεται σε έλλειμμα το 2018. Από την αρχή της δεκαετίας το πλεόνασμα στις υπηρεσίες σταδιακά μειώνεται με αποτέλεσμα να αντιστρέφεται σε ελλειμματικό για πρώτη φορά το 2018.

Οι ισχυροί εξαγωγικοί κλάδοι της βελγικής βιομηχανίας είναι η χημική βιομηχανία, ο τομέας των μεταφορών, η βιομηχανία βασικών μετάλλων και μεταποιημένων μεταλλικών προϊόντων οι πλαστικές ύλες και παράγωγα τους, η κατεργασία πολύτιμων και ημιπολύτιμων λίθων με κυριότερο κλάδο την κατεργασία διαμαντιών και η φαρμακοβιομηχανία. Παράλληλα σημαντική είναι η εξαγωγική βιομηχανία τροφίμων και ποτών όπου σημαντική εξαγωγική επίδοση έχουν τα κατεψυγμένα λαχανικά, κρέατα (κυρίως βοδινά) και ο ζύθος.

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών - κυριότεροι κλάδοι 2017-2018 (εκατ. ευρώ)

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	%	Αξία	%	
Προϊόντα χημικών και συναφών βιομηχανιών	62.569	23,19	73.709	25,08	17,8
Εξοπλισμός μεταφορών	32.284	11,97	33.027	11,22	2,3
Μηχανήματα, ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα μέρη τους.	28.379	10,52	30.726	10,45	8,27
Ορυκτά προϊόντα	22.871	8,48	26.515	9,02	15,93
Μέταλλα & τεχνουργήματα	23.744	8,80	26.129	8,89	9,5
Πλαστικές ύλες	22.188	8,22	24.296	8,26	10,04
Πολύτιμη ή ημιπολύτιμη πέτρα/ πολύτιμα μέταλλα	17.103	6,34	15.711	5,34	-8,13
Τρόφιμα, ποτά, καπνός	16.583	6,15	17.505	5,95	5,55
Οπτικά όργανα, φωτογραφικά, όργανα ακρίβειας/μέτρησης/ελέγχου, χειρουργικά και ιατρικά όργανα	8.323	3,09	8.454	2,87	1,57
Ζώοντα ζώα και προϊόντα	7668		7.899	2,68	3,01

Πηγές: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Οι Βελγικές εξαγωγές απειλούνται από το ενδεχόμενο ενός εμπορικού πολέμου αλλά και την άνοδο του ευρώ, οι περισσότερο εκτεθειμένοι τομείς είναι ο χάλυβας και το αλουμίνιο, ενώ σε τέτοια περίπτωση, δεν υπάρχει αμφιβολία για την αύξηση των εξαγωγικών ασφαλίσεων που θα αυξήσει το κόστος των εξαγωγών. Επίσης μία αύξηση των δασμών θα πλήξει τον τομέα των κατασκευών στη χώρα, και ιδιαίτερα στα δομικά υλικά, με αποτέλεσμα να προκαλέσει πίεση στα περιθώρια κέρδους, την απροθυμία των τραπεζών να χορηγήσουν πιστώσεις, γεγονός που θα πλήξει την βελγική οικονομία δεδομένου ότι ο κατασκευαστικός κλάδος είναι σημαντικός.

Επίσης σημαντική μεταβλητή για τις εξαγωγές είναι η έκβαση των διαπραγματεύσεων για το Brexit ιδίως για ορισμένες περιοχές, του Βελγίου όπως η Δυτική Φλάνδρα.

Στις εισαγωγές σημαντική είναι η χημική βιομηχανία όπως και ο εξοπλισμός μεταφορών με βάση τα οχήματα. Επισημαίνουμε ότι στο Βέλγιο υπάρχουν εργοστάσια μεγάλων αυτοκινητοβιομηχανιών όπως η Volvo και η Audi.

Οι εισαγωγές ορυκτών καυσίμων σημείωσαν σημαντική άνοδο το 2018 εν μέρει λόγω της αύξησης των τιμών των καυσίμων αλλά και την διακοπή λειτουργίας των δύο πυρηνικών εργοστασίων που διαθέτει το Βέλγιο με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι εισαγωγές καυσίμων για να αντικαταστήσουν την ενεργειακή έλλειψη τους χειμερινούς μήνες.

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Βελγίου 2017-2018 (εκατ. ευρώ)

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	%
Προϊόντα χημικών και συναφών βιομηχανιών	55.162	20,14	64.151	21,5	16,29
Ορυκτά Προϊόντα	37.099	13,54	46.838	15,7	26,25
Μηχανήματα, ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα μέρη τους.	35.994	13,14	37.086	12,45	3,03
Εξοπλισμός μεταφορών	35.438	12,94	36.066	12,1	1,77
Μέταλλα & τεχνουργήματα	20.763	7,58	22.603	7,5	8,86
Πολύτιμους ή ημιπολύτιμους λίθους	15.002	5,48	14.968	5,02	-0,22
Πλαστικές ύλες	14.931	5,45	14.578	4,89	-2,36
Τρόφιμα, Ποτά, Καπνός	11.804	4,31	12.145	4,02	2,88
Φυτικά Προϊόντα	8.580	3,13	8.480	2,84	-1,16
Οπτικά όργανα, φωτογραφικά, όργανα ακρίβειας/μέτρησης/ελέγχου, χειρουργικά και ιατρικά όργανα	8.306	3.03	8.475	2,84	1,79

Πηγή: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Παράλληλα η Αμβέρσα είναι στην πρώτη θέση στον κόσμο, στο εμπόριο διαμαντιών, στην κατηγορία πολύτιμοι και ημιπολύτιμοι λίθοι παρόλο που το 2017 εισήχθη ένας επιπλέον φόρος ο «φόρος καρατίων» όπως ονομάζεται, ο οποίος δυσκολεύει την θέση της Αμβέρσας στο εμπόριο διαμαντιών, έναντι των ανταγωνιστών το Ντουμπάι και το Τελ Αβίβ, μεταξύ άλλων.

Αναμφισβήτητα ο κυριότερος εμπορικοί εταίροι του Βελγίου είναι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διαχρονικά το ποσοστό εξαγωγών και εισαγωγών από και προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεπερνά το 70% του συνόλου των συναλλαγών.

Η Ελλάδα κατέχει μερίδιο κάτω από 1% των βελγικών εξαγωγών.

Πίνακας 5: Οι 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Βελγίου και η θέση της Ελλάδας 2018 (εκατ. ευρώ)

	Χώρα	Αξία εξαγωγών 2018	% στο σύνολο
1	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	52.105	17,7
2	ΓΑΛΛΙΑ	40.240	13,69
3	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	33.618	11,43
4	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	13.401	4,56
5	ΗΠΑ	17.330	5,89
6	ΙΤΑΛΙΑ	11.368	3,86
7	ΙΝΔΙΑ	7.664	2,6
8	ΙΣΠΑΝΙΑ	7.825	2,66
9	ΚΙΝΑ	6.044	2,05
10	ΠΟΛΩΝΙΑ	6.467	2,2
11	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	5.733	1,95
26	ΕΛΛΑΔΑ	1,704	0,58

Πηγές: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Παράλληλα και σε ότι αφορά τις εισαγωγές επίσης το μεγαλύτερο μέρος αυτών προέρχεται από τις γειτονικές χώρες (Ολλανδία, Γαλλία, Γερμανία) από τις οποίες καλύπτεται το 45% των εισαγωγών προϊόντων.

Το μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα παρουσιάζει το εμπόριο με την Γαλλία που φθάνει περίπου τα 10 δις ευρώ το 2018, ενώ με το Ηνωμένο Βασίλειο το έλλειμμα υπολογίζεται περίπου σε 6,2 δις ευρώ το 2018. Οι βελγικές εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο αφορούν κυρίως μεταφορικά μέσα, των οποίων η εικόνα του εμπορίου άλλαξε λόγω απαγόρευσης εισαγωγών οχημάτων Diesel στο Ηνωμένο Βασίλειο με αποτέλεσμα την μείωση των Βελγικών εξαγωγών οχημάτων. Η πτώση των εξαγωγών προς το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συνδέεται με το Brexit.

Πίνακας 6: Οι 10 σημαντικότεροι προμηθευτές Βελγίου και η θέση της Ελλάδας 2018 (εκατ. ευρώ)

	Χώρα	Αξία εισαγωγών 2018	% στο σύνολο
1	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	62.086	20,84
2	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	40.998	13,7
3	ΓΑΛΛΙΑ	30.614	10,2
4	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	19.751	6,5
5	ΗΠΑ	16.523	5,54
6	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	15.928	5,34
7	ΙΤΑΛΙΑ	13.576	4,55
8	ΚΙΝΑ	7.779	2,6
9	ΙΑΠΩΝΙΑ	7.495	2,5
10	ΙΣΠΑΝΙΑ	6.489	2,17
36	ΕΛΛΑΔΑ	419,9	0,14

Πηγή: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux & ΕΛΣΤΑΤ

Στην Γαλλία, οι βελγικές εξαγωγές είναι περισσότερο διαφοροποιημένες και αφορούν μεταφορικά μέσα, χημικά, μέταλλα και τεχνουργήματα από μέταλλο, ορυκτά.

Το μεγαλύτερο έλλειμμα παρουσιάζεται με την Ολλανδία και οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην μεταφορά πετρελαιοειδών από το λιμάνι του Ρότερνταμ.

Το δεύτερο δε μεγαλύτερο σε μέγεθος έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου εμφανίζεται με την Ιρλανδία, της τάξης των 12,8 δις ευρώ, λόγω της μεγάλης αύξησης των εισαγωγών φαρμάκων από την χώρα που καλύπτουν το 90% του συνόλου των βελγικών εισαγωγών από την Ιρλανδία. Οι εξαγωγές του Βελγίου προς την Ιρλανδία ανήλθαν σε 1,55 δις το 2017 και 1,8 δις το 2018 ενώ οι εισαγωγές από το 2016 και μετά παρουσίασαν αλματώδη άνοδο λόγω της εισαγωγής φαρμάκων από την χώρα.

Συνοψίζοντας το εξωτερικό εμπόριο του Βελγίου το 2018 παρουσιάζει αυξητική τάση, με τους κυριότερους εισαγωγικούς και εξαγωγικούς κλάδους να παραμένουν διαχρονικά οι ίδιοι. Οι βελγικές επιχειρήσεις έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό με παγιωμένα μερίδια στις αγορές του εξωτερικού. Η θέση της χώρας σε συνδυασμό με τις παγκοσμίου κλάσης υποδομές, τη σταθερή παραγωγική βάση κατατάσσουν το Βέλγιο μία από τις χώρες με την μεγαλύτερη έκθεση στην διεθνή οικονομία.

1.1.4 Επενδύσεις

Το 2018 η χώρα προσέλκυσε 278 ξένες επενδυτικά σχέδια. Η περιοχή της Φλάνδρας τα περισσότερα, υποδέχτηκε 169 νέες επενδύσεις. Η περιοχή των Βρυξελλών υποδέχτηκε 61 νέα έργα και η Βαλονία προσέλκυσε 48. Οι

επενδύσεις δημιούργησαν συνολικά 7,363 νέες θέσεις εργασίας από τις οποίες 5,366 στη Φλάνδρα, 1,890 στη Βαλλονία και 107 στις Βρυξέλλες.

Πίνακας 7: Επενδύσεις από και προς το Βέλγιο (εκατ.ευρώ)

	2015	2016	2017	2018
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	504.586	488.622	485.759	456.198
Άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	554.380	578.748	575.167	504.767

Πηγή: Banque Nationale de Belgique, Institut des Comptes Nationaux

Οι Ηνωμένες Πολιτείες για ένα ακόμη έτος ο μεγαλύτερος επενδυτής στο Βέλγιο, με 51 νέες επενδύσεις, 10 περισσότερες από το 2017, η Γαλλία (44 επενδύσεις) και η Ολλανδία (32). Ο αριθμός των βρετανικών επενδυτικών σχεδίων αυξήθηκε από 13 το 2017 σε 25 το 2018, γεγονός που αποδίδεται εν μέρει στο Brexit και την διάθεση κάποιων εταιρειών να μεταφέρουν δραστηριότητες από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ηπειρωτική Ευρώπη.

Στο Βέλγιο δεν υφίστανται περιορισμοί για ξένες επενδύσεις. Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να σχηματίσουν κοινοπραξίες και συνεταιρισμούς υπό τους ίδιους όρους όπως και οι Βέλγοι, με εξαίρεση ορισμένα επαγγέλματα όπως οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι λογιστές και οι αρχιτέκτονες, όπου απαιτείται μία πρόσθετη πιστοποίηση των εμπλεκομένων. Όλοι οι επενδυτές, Βέλγοι και μη, πρέπει να διαθέτουν ειδική άδεια για το άνοιγμα και τη λειτουργία πολυκαταστημάτων, για την παροχή υπηρεσιών μεταφορών και ασφάλειας, καθώς και για την παραγωγή, συσκευασία και διάθεση τροφίμων, την κοπή και κατεργασία διαμαντιών, και την εμπορία όπλων και εκρηκτικών.

Η διαίρεση του Βελγίου σε τρεις γεωγραφικές και διοικητικές περιοχές, τη Φλάνδρα, τη Βαλλονία και τις Βρυξέλλες επεκτείνεται και στον καθορισμό αρμοδιοτήτων για τη παροχή επενδυτικών κινήτρων και επιχορηγήσεων οι οποίες εφαρμόζονται ξεχωριστά σε κάθε περιφέρεια. Η κάθε περιφέρεια διαθέτει εξειδικευμένους φορείς προσέλκυσης επενδύσεων. Στη Φλάνδρα, υπεύθυνο για την προσέλκυση επενδύσεων είναι το Flanders Investment & Trade, στη Βαλλονία ο οργανισμός Invest in Wallonia (AWEX) και το Brussels Invest & Export (BECI) στις Βρυξέλλες. Οι προτεραιότητες της πολιτικής κινήτρων σε κάθε περιφέρεια διαφέρουν, αν και σε γενικές γραμμές, οι τρεις περιφέρειες ενδιαφέρονται εξίσου για την ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή τους, την καινοτομία, την έρευνα και ανάπτυξη, την εξοικονόμηση ενέργειας και την ανάπτυξη τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον.

Το 2013, η κυβέρνηση τροποποίησε το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του ανταγωνισμού και τον έλεγχο των τιμών, επιφέροντας σημαντικές μεταβολές τόσο στις διαδικασίες, όσο και στο θεσμικό επίπεδο, με αποτέλεσμα η πολιτική ανταγωνισμού να είναι περισσότερο διαφανής και η σχετική νομοθεσία να είναι ακόμα πιο συμβατή με την κοινοτική νομοθεσία.

Επιπλέον, δημιουργήθηκε Παρατηρητήριο Τιμών και δόθηκε στην αρχή ανταγωνισμού η αρμοδιότητα παρέμβασης σε περιπτώσεις υπερβολικών τιμών, ή υπερβολικών περιθωρίων κέρδους. Επίσης, οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται για τη παραβίαση του αρχών του υγιούς ανταγωνισμού επεκτάθηκαν, ώστε σε περίπτωση αθέμιτων πρακτικών υπόλογα να είναι και τα στελέχη του νομικού προσώπου.

1.2 Στοιχεία της οικονομίας των Περιφερειών του Βελγίου

Το Βέλγιο έχει έκταση 30.528 τετρ. χλμ. από τα οποία 13.521 τετρ. χλμ. ανήκουν στην περιοχή της Φλάνδρας, τα 16.845 τετρ. χλμ. στην περιοχή της Βαλλονίας και 162 τετρ. χλμ. στην περιοχή των Βρυξελλών. Με πληθυσμιακή πυκνότητα 370,3 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (στοιχεία 2014) είναι, μία από τις πλέον πυκνοκατοικημένες χώρες της Ε.Ε. Η πρωτεύουσα Βρυξέλλες έχει πληθυσμό 1,2 εκατ. κατοίκους, ενώ άλλες σημαντικές πόλεις είναι η Αμβέρσα (περίπου 1 εκατ. κατοίκους), η Λιέγη και η Γάνδη.

Διοικητικά επίσης διαιρείται σε τρεις γεωγραφικές και διοικητικές περιοχές: τη περιοχή της Φλάνδρας, τη Βαλλονία και τις Βρυξέλλες, οι οποίες υποδιαιρούνται σε δέκα συνολικά επαρχίες που συγκεντρώνουν 589 κοινότητες: 262 η Βαλλονία, 308 η Φλάνδρα και 19 οι Βρυξέλλες.

Ο Πληθυσμός του Βελγίου είναι 11.431.406 κάτοικοι (στοιχεία 1.1.2019) και κατανέμεται στις τρεις περιοχές ως εξής:

- Περιοχή της Φλάνδρας (6,46 εκατ. κάτοικοι),
- Περιοχή της Βαλλονίας (3,6 εκατ. κάτοικοι), και
- Περιοχή των Βρυξελλών (1,2 εκατ. κάτοικοι).

Οι τρεις περιοχές εκτός από διοικητικές περιφέρειες αποτελούν και τρεις γλωσσικές κοινότητες: τη γαλλόφωνη, τη φλαμανδόφωνη, και μικρό αριθμό από γερμανόφωνους στα σύνορα με την Γερμανία. Βέβαια οι διαφορές εντός της χώρας απεικονίζονται στο διαφορετικό κατά κεφαλήν εισόδημα των τριών διαφορετικών περιοχών. Η περιοχή της Βαλλονίας το 2018 (κατά κεφαλήν εισόδημα στο Βέλγιο € 38.754) είχε κατά κεφαλήν εισόδημα 28.000 ευρώ, αρκετά χαμηλότερο από το μέσο εισόδημα, η περιοχή των Βρυξελλών 65.000 πολύ υψηλότερα από το κατά κεφαλήν της χώρας και η περιοχή της Φλάνδρας 39.800 ευρώ.

Η υποδομή μεταφορών και επικοινωνίας είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη σε ολόκληρη τη χώρα όσον αφορά στους μεγάλους δρόμους, τους σιδηροδρόμους, τις πλωτές οδούς, τα διεθνή αεροδρόμια (Βρυξέλλες, Λιέγη, Charleroi, Ostend, Αμβέρσα και Courtrai) και θαλάσσιους λιμένες (Αμβέρσα, Zeebrugge, Γάνδη και Οστάνδη). Το Βέλγιο διαθέτει ένα από τα πλέον ανεπτυγμένα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα "ευρείας ζώνης" στην Ευρώπη.

1.3 Οικονομικές προβλέψεις

Σύμφωνα με ενημέρωση της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου η οικονομική δραστηριότητα στο Βέλγιο αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 1,2% ετησίως κατά τα επόμενα τρία χρόνια (2019-2021). Ενώ ο ρυθμός αύξησης των επιχειρηματικών επενδύσεων μετά από μια αύξηση το 2018, αναμένεται να εξομαλυνθεί την επόμενη περίοδο με την κατανάλωση των νοικοκυριών προβλέπει ότι θα αυξηθεί τα επόμενα χρόνια. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ευνοϊκή εξέλιξη της αγοραστικής δύναμης, η οποία μέχρι το 2021 θα είναι κατά 3,5% υψηλότερη κατά κεφαλή, κυρίως λόγω της αύξησης των αποδοχών. Η αγοραστική δύναμη θα τροφοδοτήσει τη σταθερή αύξηση του πληθωρισμού, ο οποίος αναμένεται να προσεγγίσει το 2%. Το έλλειμμα του προϋπολογισμού αναμένεται να επιδεινωθεί κατά τα προσεχή έτη και θα πρέπει να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες για την επίτευξη ισοζυγίου.

Παρά το γεγονός ότι το Βέλγιο ως μια ανοικτή οικονομία, επηρεάζεται έντονα από διεθνείς παράγοντες, η ανάπτυξη του ΑΕΠ παρέμεινε ισχυρότερη από ό, τι στη ζώνη του ευρώ το 2018. Δεδομένης μιας συνεχιζόμενη εξασθενημένης εξωτερικής ζήτησης και διαρκή αβεβαιότητα, η ανάπτυξη της οικονομίας αναμένεται να περιοριστεί ελαφρώς από 1,4% το 2018 σε 1,2% το τρέχον έτος. Το 2020 και το 2021, η βελγική οικονομία αναμένεται να επεκταθεί με έναν περισσότερο ή λιγότερο σταθερό ρυθμό μεταξύ 1,1% και 1,2%. Η συνολική αναθεώρηση προς τα κάτω των προβλέψεων για το 2019-2021 οφείλεται στη χαμηλότερη από την αναμενόμενη αύξηση του διεθνούς εμπορίου.

Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να ενισχυθεί, λόγω της αύξησης της αγοραστικής δύναμης. Επιπλέον, η συμβολή στην ανάπτυξη από τις καθαρές εξαγωγές αναμένεται σταδιακά να γίνει πιο αρνητική, καθώς η άνοδος των εισαγωγών κερδίζει ώθηση - λόγω της διεύρυνσης της εγχώριας ζήτησης - ενώ οι εξαγωγές αναμένεται να παραμείνουν στάσιμες. Επίσης περίπου 120.000 επιπλέον νέες θέσεις εργασίας αναμένεται να δημιουργηθούν τα επόμενα 2 έτη. Η αύξηση της απασχόλησης, η οποία παραμένει έντονη, υπολογίζεται ότι σταδιακά θα εξαντληθεί εξαιτίας της πτωτικής επίδρασης της πολιτικής μετριασμού των μισθών και των μέτρων ενίσχυσης της προσφοράς εργασίας.

Ο πληθωρισμός αναμένεται να ξεπεράσει το 2% ετησίως, λόγω της αύξησης του μισθολογικού κόστους. Ωστόσο, αυτή η αύξηση δεν θα μεταφερθεί πλήρως στις τιμές, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου, αλλά θα πρέπει οι επιχειρήσεις να μετριάσουν τα περιθώρια κέρδους τους, όπως ήδη παρατηρήθηκε σε παρόμοιες περιπτώσεις στο παρελθόν. Τα επιχειρηματικά περιθώρια κέρδους διευρύνθηκαν σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αλλά αναμένεται να επιστρέψουν σταδιακά στον μακροπρόθεσμο μέσο όρο.

Όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά, το έλλειμμα του προϋπολογισμού ενδέχεται να επιδεινωθεί περαιτέρω, εάν δεν υπάρξει αλλαγή πολιτικής, εκτιμώντας ότι μπορεί να φθάσει το 2,1% του ΑΕΠ το 2021. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από την αναμενόμενη μείωση των δημόσιων εσόδων, ενώ οι πρωτογενείς δαπάνες αυξάνονται ελαφρά με αντιστάθμισμα οι τόκοι να

μειώνονται περαιτέρω. Το εθνικό χρέος προβλέπεται ότι θα μειωθεί, αλλά αναμένεται να εξακολουθήσει να είναι υψηλότερο από το ΑΕΠ το 2021.

1.4 Οικονομικές σχέσεις του Βελγίου

Το Βέλγιο εκτός από ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετέχει σε πληθώρα διεθνών οργανισμών. Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι το NATO ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ), ΟΟΣΑ, Paris Club, Σύμβαση Schengen, ΟΗΕ, κλπ. Πλήρη βάση δεδομένων διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει το Βέλγιο από το έτος 1987 μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να εντοπίσουν στην σχετική ιστοσελίδα του ομοσπονδιακού Υπουργείου Εξωτερικών, στην διεύθυνση http://diplomatie.belgium.be/fr/traites/base_de_donnees_traites

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Βελγίου

2.1 Διμερές εμπόριο

Το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας με το Βέλγιο παραμένει ελλειμματικό. Οι ελληνικές εξαγωγές τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν αύξηση ενώ οι εισαγωγές το 2018 παρουσίασαν μία στασιμότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας οι βελγικές εξαγωγές μειώθηκαν ελαφρά κατά 16 εκατομμύρια ευρώ το 2018 ενώ και οι ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο σημείωσαν αύξηση της τάξης των 28 εκατ. ευρώ. Τα τελευταία 5 έτη οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 100 περίπου ευρώ θετική εξέλιξη δεδομένου ότι θα συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια.

2.1.1.1 Εμπόριο αγαθών

Ο όγκος εμπορίου των δύο χωρών αυξήθηκε από 1.702 εκατ. ευρώ το 2014 σε 2.123 εκατ. ευρώ το 2018 και σε ποσοστό κατά 25% την τελευταία πενταετία.

Οι χώρες παρόλους τους δεσμούς που έχουν από παλιά αυτό δεν έχει εκφραστεί σε εμπορικές – οικονομικές σχέσεις σε αντίστοιχο επίπεδο.

Πίνακας 82: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας –Βελγίου (εκατ. ευρώ)

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	317,9	340,9	345,3	391,5	419
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	1385	1.458	1.551	1.720	1704,8
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-1.068	-1.117,1	-1.206	-1.328	-1.284,9

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 9 : Ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο – μεγάλες κατηγορίες (χιλ. ευρώ)

		2017		2018		Μεταβολή
		Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	%
24	Καπνά & προϊόντα καπνού	59.826	15	70.018	16,7	18,6
99	Εμπιστευτικά	51.110	13,07	55.007	13,1	7,8
39	Πλαστικές ύλες	29.385	7,4	36.353	8.5	24
27	Ορυκτά καύσιμα	17.718	4,3	33.631	7.8	94
20	Παρ/τα φρούτων & λαχανικών	28.334	7,25	29.022	6,9	3,5
76	Αργίλιο και τεχνουργήματα	16.692	4,27	20.160	4,7	25
61	Πλεκτά ενδύματα	15.768	4,03	19.861	3,8	26,1
74	Προϊόντα χαλκού	16.256	4,16	14.051	3,3	-13
4	Γαλακτοκομικά προϊόντα	10.510	2,69	13.525	3,1	28,6
30	Φαρμακευτικά	11.092	2,84	13.249	3,1	19,4
85	Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός	8.442	2,16	12.062	2,8	42,8
84	Μηχανολογικός εξοπλισμός	8.079	2,07	9.931	2,1	22,9
73	Χαλυβουργικά προϊόντα	3.943	1,01	6.839	1,4	73,4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το κυριότερο εξαγωγίμο προϊόν παραμένει ο καπνός και τα προϊόντα καπνού διακινούμενα από πολυεθνική εταιρεία. Ανάλογα με το έτος παρουσιάζονται κάποιες διακυμάνσεις. Τα εμπιστευτικά προϊόντα και οι πλαστικές ύλες αποτελούν σημαντικές κατηγορίες εξαγωγίμων προϊόντων. Μεγάλη επίσης κατηγορία αποτελούν τα παρασκευάσματα φρούτων και

λαχανικών. Γενικά και οι υπόλοιπες κατηγορίες τροφίμων και ποτών δείχνουν αυξητική τάση. Αυτό δικαιολογείται από το αυξημένο ενδιαφέρον που διαπιστώνουμε για εξαγωγές ελληνικών προϊόντων κυρίως στον τομέα των τροφίμων.

Επίσης σημαντική μείωση παρουσίασαν το 2017 και το 2018 οι εξαγωγές οχημάτων που αφορούσε επανεξαγωγή μεταχειρισμένων οχημάτων, οι οποίες αποτέλεσαν σημαντική κατηγορία κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

Πίνακας 103: Ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο 2018 – 10 κυριότερα προϊόντα (τετραψήφια κατάταξη)

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)
2401'	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	66.273.658
99SS'	Λοιπά προϊόντα	54.992.945
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες	24.881.692
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια).	20.432.107
6106'	Μπλούζες και μπλούζες-πουκάμισα σεμιζιέ, πλεκτές, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός από τι-σερτ και φανελάκια)	17.323.555
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006)	13.146.618
7411'	Σωλήνες από χαλκό	12.598.106
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα	13.470.768
2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	11.848.117
7607'	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστική ύλη ή παρόμοια υποθέματα), με πάχος (χωρίς το υπόθεμα) $\leq 0,2$ mm (εκτός από τα φύλλα εκτύπωσης της κλάσης 3212 και τα στολίδια για χριστουγεννιάτικο	8.422.532

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Περισσότερα στοιχεία για τα προϊόντα που εξαγάγουμε στο Βέλγιο με βάση τον τετραψήφιο κωδικό σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής διατίθεται στο παράρτημα 4.1 πίνακας 18.

Στον επόμενο πίνακα παρατίθεται στοιχεία για τις μεγάλες κατηγορίες προϊόντων που εισάγονται στην Ελλάδα σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τα δύο προηγούμενα έτη.

Πίνακας 11 : Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο – οι 10 μεγαλύτερες κατηγορίες (χιλ. ευρώ)

		2017		2018		Μεταβολή
		Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	%
30	Φαρμακευτικά	322.913	18,7	315.537	18,4	-2,2
84	Μηχανολογικός εξοπλισμός	159.367	9,2	147.629	8,6	-8,1
87	Οχήματα	119.269	6,9	122.006	7,1	2,5
39	Πλαστικές ύλες	109.566	6,9	114.006	6,6	4,5
64	Υποδήματα	100.709	5,8	105.488	6,1	4,7
90	Όργανα και συσκευές οπτικών	106.131	6,1	101.264	5,9	-4,7
29	Ανόργανα χημικά προϊόντα	78.446	4,5	69.259	4	-11,5
27	Ορυκτά καύσιμα	92.965	5,3	55.755	3,2	-40,2
61	Πλεκτά ενδύματα	52.175	3	53.249	3,1	-1,9
38	Διάφορα προϊόντα χημικών βιομηχανιών	41.449	2,3	51.867	2,9	-24,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Τα κυριότερα προϊόντα που εισάγει η Ελλάδα από το Βέλγιο αφορούν φάρμακα και ιατρικό εξοπλισμό και στην συνέχεια οχήματα και μέρη οχημάτων. Μία σημαντική κατηγορία επίσης είναι τα υποδήματα καθώς και συσκευές τεχνητού κλίματος καθώς στο Βέλγιο εδρεύουν ιαπωνικές πολυεθνικές εταιρείες για την ευρωπαϊκή αγορά όπως η Daikin.

Επίσης οι πλαστικές ύλες αποτελούν σημαντική κατηγορία τόσο όσο αφορά τις εισαγωγές αλλά και τις εξαγωγές. Αυτό αποδίδεται σε μεγάλες εταιρείες πλαστικών που έχουν εγκαταστάσεις και στην Ελλάδα. Αναλυτική περιγραφή στο κεφάλαιο για τις βελγικές επενδύσεις στην Ελλάδα.

Επίσης το 2018 τα ορυκτά καύσιμα παρουσίασαν σημαντική πτώση η οποία αποδίδεται σε συγκυριακούς λόγους.

Στον επόμενο πίνακα περιλαμβάνονται τα 10 κυριότερα προϊόντα που εισάγονται από το Βέλγιο με βάση τον τετραψήφιο κωδικό. Η κατηγορία 3002 όπως και 3004 διατηρούν τα τελευταία χρόνια την πρώτη θέση στις εισαγωγές προϊόντων από το Βέλγιο.

Πλήρης κατάλογος προϊόντων που εισήχθησαν από το Βέλγιο το 2018 με βάση τον τετραψήφιο κωδικό και στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας διατίθεται στο παράρτημα 4.1 (πίνακας 19)

Πίνακας 42: Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο – κυριότερα προϊόντα

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)
3002'	Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις.	165.222.634
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς,	138.744.185
8703'	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων (εκτός από τα αστικά λεωφορεία της κλάσης 8702),	67.340.977
9018'	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρογράφοι και άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας	63.126.022
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια).	55.649.267
6404'	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη ή δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το άνω μέρος από υφαντικές ύλες (εκτός των υποδημάτων που έχουν το χαρακτήρα παιχνιδιών)	54.163.230
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	42.739.852
8708'	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα και αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων των κλάσεων 8701 έως 8705	40.219.190
8415'	Συσκευές τεχνητού κλίματος, που αποτελούνται από ανεμιστήρα με κινητήρα και διατάξεις για τη μεταβολή της θερμοκρασίας και της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία	37.383.599
3808'	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα	28.344.901

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Το σταθερά ανερχόμενο τουριστικό ρεύμα από το Βέλγιο στην Ελλάδα σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες όπως ομογένεια μπορούν να συνδράμουν στην περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων. Σύμφωνα με τα παρακάτω στοιχεία ο αριθμός των αφίξεων από το 2014 έως και το 2018 αυξήθηκε κατά περίπου 180.000 γεγονός που αναδεικνύει την Ελλάδα ένα δημοφιλή τουριστικό προορισμό για τους Βέλγους.

Πίνακας 53: Τουριστικές αφίξεις και εισπράξεις στην Ελλάδα από το Βέλγιο (χιλ.)

	2014	2015	2016	2017	2018
Αφίξεις από το Βέλγιο στην Ελλάδα	409,2	482,5	467,2	526,8	585,9
Μεταβολή	25,4%	18,5%	-3,1%	12,6%	11,2%
Εισπράξεις από Βέλγιο	311.800	373.100	317.600	341.400	399.400

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Οι εισπράξεις παρουσιάζουν αυξητική τάση λόγω του αυξημένου τουριστικού ρεύματος και το 2018 ενώ ο κυριότερος όγκος πραγματοποιείται το τρίτο τρίμηνο του έτους. Η μέση δαπάνη ανα τουρίστα είναι στα 597 ευρώ στα ίδια περίπου επίπεδα με αντίστοιχες χώρες.

2.1.3 Επενδύσεις της Ελλάδας στο Βέλγιο.

Η παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην βελγική αγορά είναι κυρίως στους τομείς της πληροφορικής και ανάπτυξης λογισμικού, τηλεπικοινωνιών, συμβουλευτικών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις, κτηματομεσιτικών υπηρεσιών, εμπορίου πετρελαιοειδών / εφοδιασμού πλοίων, μεταλλουργίας (holding company), καθώς και εμπορίου άλλων προϊόντων.

Πίνακας 146: Επενδύσεις της Ελλάδας στο Βέλγιο

	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές (εκατ. ευρώ)	1	1	-1	0	0

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Σημαντική παρουσία στο Βέλγιο έχει η Intrasoft International S.A. στον τομέα παροχής υπηρεσιών πληροφορικής. Η εταιρεία Intrasoft International (με έδρα το Λουξεμβούργο και γραφείο στις Βρυξέλλες) απασχολεί περισσότερα από 150 άτομα και είναι από τους βασικούς πάροχους υπηρεσιών πληροφορικής δημοσίων υπηρεσιών του Βελγίου, του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου, της μεγαλύτερης εταιρείας τηλεπικοινωνιών του Βελγίου (Proximus), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και άλλων κοινοτικών υπηρεσιών και οργάνων. Στον ίδιο κλάδο απασχολούνται εξάλλου και άλλες ελληνικές εταιρείες, σε διάφορα έργα και παροχή υπηρεσιών προς ευρωπαϊκούς αλλά και βελγικούς φορείς.

Σημαντικό γεγονός υπήρξε η μεταφορά της έδρας του μεγάλου ελληνικού μεταλλουργικού ομίλου Βιοχάλκο στο Βέλγιο και η είσοδος της μετοχής του στο Χρηματιστήριο Βρυξελλών. Η είσοδος της Βιοχάλκο στο Χρηματιστήριο Βρυξελλών πραγματοποιήθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2013. Έτσι τον Νοέμβριο του 2013, έλαβαν χώρα δύο εταιρικές συγχωνεύσεις, η πρώτη μεταξύ των βελγικών επιχειρήσεων Cofidin (όμιλος συμμετοχών που κατείχε το 13,3% του μετοχικού κεφαλαίου της Βιοχάλκο) και Viohalco S.A. (θυγατρική εταιρεία συμμετοχών του ομίλου Βιοχάλκο στο Βέλγιο). Τον Δεκέμβριο 2016, οι εταιρείες Σωληνουργία Κορίνθου Συμμετοχών και Ελληνικά Καλώδια Συμμετοχών απορροφήθηκαν από την εταιρεία Cenergy Holdings με έδρα το Βέλγιο. Οι παραγωγικές εγκαταστάσεις των δύο εταιρειών, όπως ανακοίνωσε στον τύπο η εταιρεία, θα παραμείνουν στην Ελλάδα. Οι εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών είναι κυρίως εξαγωγικές με το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους να προέρχονται από το εξωτερικό. Σύμφωνα με τον Όμιλο, οι δύο εταιρείες θα παραμείνουν εισηγμένες στο ΧΑΑ. Η δημιουργία του νέου εταιρικού σχήματος έχει ως στόχο την ευνοϊκότερη χρηματοδότηση της εταιρείας αλλά και την διεκδίκηση έργων παγκοσμίως στον τομέα της ενέργειας.

Τον Οκτώβριο του 2017 η εταιρεία Ελληνικά Καλώδια Α.Ε. υπέγραψε σύμβαση με τον όμιλο DEME για την προμήθεια συστημάτων υποβρυχίων καλωδίων στο Βέλγιο. Επίσης τον Νοέμβριο του 2018 η Seamade NV ανέθεσε την προμήθεια και την εγκατάσταση υποβρυχίων καλωδίων για τη διασύνδεση του αιολικού πάρκου Seamade, με το δίκτυο του Βελγίου στην κοινοπραξία Tideway – Ελληνικά Καλώδια. Η σύμβαση αξίας 44 εκατ. ευρώ αφορά τον σχεδιασμό και παραγωγή περίπου 30 χιλιομέτρων καλωδίων 220 kV και για τα δύο αιολικά πάρκα, την υποβρύχια εγκατάσταση τους και τη διασύνδεση των αιολικών πάρκων με το δίκτυο του Βελγίου.

Επισημαίνουμε ότι μία εκ των μεγαλύτερων βιομηχανιών σοκολάτας του Βελγίου με πολύ μεγάλη διεθνή παρουσία, η Leonidas, είναι ιδιοκτησίας ελλήνων ομογενών του Βελγίου.

Τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιούνται στην βελγική αγορά στον κλάδο του λιανεμπορίου, ορισμένες επιχειρήσεις όπως για παράδειγμα η εταιρεία φυσικών καλλυντικών Korres η οποία διαθέτει κατάστημα σε κεντρικό σημείο των Βρυξελλών, αλλά παράλληλα έχει επιτύχει διανομή των προϊόντων του σε μεγάλο αριθμό φαρμακείων.

Η στρωματοποιία και εταιρεία ειδών επίπλωσης και σπιτιού COCO-MAT διαθέτει κατάστημα στην Αμβέρσα.

Η ελληνική βιομηχανία ειδών επίπλωσης γραφείων Δρομέας, εγκαινίασε στα τέλη του 2015 μεγάλο κατάστημα σε προάστιο των Βρυξελλών. Η Δρομέας είναι μεγάλος προμηθευτής επίπλων της Έυρ. Επιτροπής και άλλων ευρωπαϊκών οργάνων. Το τελευταίο διάστημα δραστηριοποιείται και στην βελγική αγορά.

Η εταιρεία ERGON διαθέτει κατάστημα λιανεμπορικής διάθεσης τροφίμων, το οποίο συνδυάζει την παροχή υπηρεσιών εστίασης με την πώληση υψηλής ποιότητας ελληνικών γαστρονομικών προϊόντων.

Η Doctoranytime Βελγίου (Doctoranytime.be) είναι δημιούργημα της αντίστοιχης ελληνικής startup η οποία αφορά σε online κρατήσεις για ραντεβού με ιατρούς. Η προσαρμογή της ελληνικής πλατφόρμας στην ιατρική αγορά του Βελγίου έγινε το 2016 με την άντληση χρηματοδότησης ενός εκατομμυρίου ευρώ.

Η εταιρεία VIVA και ειδικότερα η εταιρεία VivaWallet άνοιξε γραφείο στις Βρυξέλλες ξεκινώντας την δραστηριότητα της από το 2016. Η Viva Wallet αποτελεί αδειοδοτημένο Ίδρυμα Έκδοσης Ηλεκτρονικού Χρήματος για όλες τις εντός χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Πληρωμών (EOX-31) ενώ παράλληλα είναι Principal Member της Mastercard & της Visa καθώς και συνεργάτης της Alipay για την Ευρώπη.

Επίσης η εταιρεία Veridos Ματσούκης Α.Ε. επεκτάθηκε έως το 2019 η σύμβαση της ελληνικής εταιρείας με το Ινστιτούτο Οδικών και Εμπορευματικών Μεταφορών του Βελγίου (L'Institut Transport routier & Logistique Belgique) για την παράδοση ταχογράφων υψηλής ποιότητας. που χρησιμοποιεί το υπουργείο Μεταφορών του Βελγίου. Σύμφωνα με την εταιρεία, παραδίδονται σε ετήσια βάση 25.000 ταχογράφοι στο Βέλγιο, ενώ η εταιρεία τροφοδοτεί με διαβατήρια, ταυτότητες, άδειες οδήγησης κλπ. πολλές χώρες.

Η πλειονότητα των ελληνόκτητων εισαγωγικών επιχειρήσεων στο Βέλγιο είναι σχετικά μικρού μεγέθους, με δραστηριότητες στο χώρο των εισαγωγών και του εμπορίου τροφίμων και ποτών όπου στην πλειοψηφία τους εφοδιάζουν ελληνικά εστιατόρια. Η ελληνική ομογένεια του Βελγίου σε κάποιο βαθμό ασχολείται με εισαγωγή ελληνικών τροφίμων τα οποία κυρίως προορίζονται/προωθούνται σε καταστήματα εστίασης. Υπάρχει μεγάλος αριθμός ελληνικών εστιατορίων σε όλο το Βέλγιο ενώ μερικά από αυτά ειδικεύονται σε υψηλού επιπέδου γαστρονομία και έχουν διακριθεί.

Τα τελευταία χρόνια η προσπάθεια των ελληνικών επιχειρήσεων δείχνει να αποδίδει καθώς και όλο και περισσότερο τα ελληνικά προϊόντα βρίσκονται στα ράφια μεγάλων καταστημάτων λιανικής καθώς δείχνουν να κερδίζουν χώρο και τα βιολογικά προϊόντα, κυρίως ελαιόλαδο, αλλά και άλλα, σε εξειδικευμένα καταστήματα αλλά και χώρους supermarket.

Υπάρχει επίσης αξιόλογος αριθμός Ελλήνων και Ελληνών ομογενών οι οποίοι κατέχουν σημαντικές θέσεις ως στελέχη ευρωπαϊκών υπηρεσιών ή διεθνών οργανισμών.

Σημειώνουμε ότι στο Βέλγιο δραστηριοποιούνται δύο επιχειρηματικοί σύνδεσμοι ελληνικού ενδιαφέροντος, το Βέλγο-Ελληνικό Εμπορικό Επιμελητήριο και η Bucephalos Business Association.

2.1.4 Επενδύσεις του Βελγίου στην Ελλάδα

Η επενδυτική παρουσία του Βελγίου στην Ελλάδα είναι σχετικά περιορισμένη. Η πλειονότητα των βελγικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας αφορά κυρίως στον τομέα φαρμακευτικών προϊόντων και χημικών προϊόντων.

Παράλληλα το Institut des Comptes Nationaux του βελγίου δεν περιλαμβάνει την Ελλάδα στην λίστα των χωρών που αποτελούν επενδυτικό προορισμό για άμεσες ξένες επενδύσεις, προφανώς λόγω της περιορισμένης αξίας τους σε σχέση με άλλες χώρες.

Πίνακας 15: Επενδύσεις του Βελγίου στην Ελλάδα

(ποσά σε εκ.)	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές	-114	14	-16	9	+102
ΑΞΕ προς την Ελλάδα (απόθεμα)	989,6	1300,5	1375,6	1274,5	-

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Η σημαντικότερη βελγική επένδυση στην Ελλάδα είναι η εξαγορά της ελληνικής λιανεμπορικής αλυσίδας τροφίμων AB Βασιλόπουλος από τον βελγικό όμιλο DELHAIZE το 1992.

Το 2016, ο βελγικών συμφερόντων όμιλος Ravago εξαγόρασε την εταιρεία ΔΕΛΤΑ Χημική και στην συνέχεια εξαγόρασε το σύνολο των μετοχών της ελληνικής εταιρείας ΠΕΝΤΑΠΛΑΣΤ από την οικογένεια Αντωνάτου. Η ΠΕΝΤΑΠΛΑΣΤ δραστηριοποιείται στον τομέα διανομής πλαστικών προϊόντων και διαθέτει ιδιόκτητες αποθήκες σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη οι οποίες λειτουργούν ως κέντρα διανομής. Η Ravago, όμιλος βελγικών συμφερόντων με έδρα το Λουξεμβούργο, είναι ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους παραγωγής πρώτων υλών για πλαστικά, με 230 γραφεία σε περισσότερες από 50 χώρες σε όλο τον κόσμο. Διαθέτει 30 παραγωγικές εγκαταστάσεις σε Βόρεια Αμερική και Ευρώπη, μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα.

Ανάμεσα στις σημαντικές επενδύσεις βελγικών εταιρειών στην Ελλάδα είναι η βιομηχανία πλαστικών Resilux η οποία διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής πλαστικών υλικών συσκευασίας τύπου PET, στην Πάτρα, αυτή της βιομηχανίας σοκολάτας, ειδών αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής PURATOS (στα Οινόφυτα), αλλά και αυτή της Brown Holdings S.A. στην Θήβα με μονάδα παραγωγής πλαστικών και χάρτινων υλικών συσκευασίας (MOPNOS A.E.).

Βελγικές επενδύσεις υπάρχουν ακόμη στους κλάδους κατασκευών, εξορύξεων, τηλεπικοινωνιών, υπηρεσιών logistics, καθώς και εμπορίου διαφόρων προϊόντων (ειδών διατροφής, ποτών, αγροτικών προϊόντων, ενδυμάτων, κλωστοϋφαντουργικών, μηχανολογικού εξοπλισμού, μεταφορικού εξοπλισμού, ελαστικών, συστημάτων κλιματισμού, δομικών υλικών, ιατρικών και εργαστηριακών ειδών, ειδών σπιτιού, προϊόντων ξύλου / χαρτιού, φαρμακευτικών και χημικών προϊόντων – μεταξύ των οποίων το γραφείο της

χημικής βιομηχανίας SOLVAY στην Αθήνα, καλλυντικών και απορρυπαντικών, επίπλων και φωτιστικών).

Στις 30.12.2016 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ της Βελγικής τράπεζας KBC (KBC Group) και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΕΤΕ) για την πώληση του 99.91% της θυγατρικής της στην Βουλγαρία, United Bulgarian Bank A.D. (UBB) και του 100% της θυγατρικής της εταιρίας Interlease E.A.D. Το τίμημα ανέρχεται σε 610 εκατομμύρια ευρώ. Η πώληση της UBB εντάσσεται στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει οι ελληνικές τράπεζες για μείωση της παρουσίας τους εκτός Ελλάδος.

Επενδυτικό ενδιαφέρον για την χώρα μας έχει τα τελευταία χρόνια επιδείξει η διαχειρίστρια εταιρεία του βελγικού δικτύου φυσικού αερίου, Fluxys, η οποία είναι μέτοχος του αγωγού TAP με μερίδιο 19% και προτίθεται να επενδύσει σε έργα κατασκευής του ελληνικού τμήματος του αγωγού, ενώ για την απόκτηση του 66% του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ στον οποίο αναδείχθηκε πλειοδότη η κοινοπραξία των εταιριών Snam SpA, Enagás Internacional SLU και της βελγικής Fluxys, το επενδυτικό σχήμα στο οποίο συμμετείχε και η Fluxys υπέβαλλε την υψηλότερη προσφορά.

Επίσης τον Δεκέμβριο του 2017 η βελγική ναυτιλιακή εταιρία Euronav NV ανακοίνωσε την εξαγορά της Gener8 Maritime, συμφερόντων του εφοπλιστή Πήτερ Γεωργιόπουλου.

Το Μάρτιο του 2018 η Wind Hellas στο πλαίσιο της παρουσίασης της νέας υπηρεσίας που ονομάζει «multiscreen video», επέλεξε για την παροχή τηλεοπτικού περιεχομένου στους συνδρομητές την βελγική εταιρεία Zappware. Η εταιρεία Zappware ιδρύθηκε το 2001 και αναπτύσσει λογισμικό βασισμένο στο «υπολογιστικό νέφος (cloud)», με δυνατότητες εξατομίκευσης για Android-TV, για smartphones, tablets και web-browsers.

Σύμφωνα με στοιχεία που μας παρείχε το Γραφείο Οικονομικών Εμπορικών Υποθέσεων της Φλάνδρας στην Αθήνα, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα υπάρχουν 16 βελγικές επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ελλάδα. Τα ονόματα των επιχειρήσεων διατίθεται στο παράρτημα 4.1 (πίνακας 20).

2.2 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - (χώρας)

Πέραν των κοινοτικών ρυθμίσεων, οι βασικές συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου, που έχουν υπογραφεί μεταξύ Ελλάδας και Βελγίου, είναι οι εξής:

- Συμφωνία περί Απαλλαγής της Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (24.5.68, Ν.Δ 117/1969 ΦΕΚ 41/Α/1969). Αναθεωρήθηκε και μονογραφήθηκε το 1994 και υπεγράφη στην Αθήνα στις 25 Μαΐου του 2004. Το Βέλγιο κύρωσε την Συμφωνία στις 22/9/2005. Από ελληνικής πλευράς η Συμφωνία κυρώθηκε με τον Νόμο 3407 (ΦΕΚ 266/Α/25.10.2005. Εν. Ισχ. 30-12-2005. Αν. ΦΕΚ 36/Α/16-2-2006). Στις 16.3.2010 υπογράφηκε στις Βρυξέλλες Πρωτόκολλο που τροποποιεί την Συμφωνία (άρθρο 25), το οποίο κυρώθηκε από ελληνικής πλευράς με τον Νόμο 4106 (ΦΕΚ 6/Α/9.1.2013).

- Συμφωνία Απαλλαγής Φορολογίας Αεροπορικών και Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων (23.6.54, ΦΕΚ 62/A/1955)
- Συμφωνία Οδικών Μεταφορών (16.7.69, Ν 366/22-6-1976, ΦΕΚ160/A/25-6-1976).
- Αεροπορική Σύμβαση (13-4-1955, ΦΕΚ107/A/1957 Εμπιστευτικό μνημόνιο κατανόησης επί της ανωτέρω συμβάσεως 12-5-1972).
- Συμφωνία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1-4-58, ΦΕΚ 179/1958 και 191/1960).
- Αεροπορική Σύμβαση Αθήνα, 13-4-1955, ΦΕΚ 107/A/1957.

Στα πλαίσια επίσημης επίσκεψης του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλου στο Βέλγιο τον Φεβρουάριο του 2005 πραγματοποιήθηκε επιχειρηματική αποστολή με στόχο την ανανέωση των διμερών σχέσεων, και της οικονομικής συνεργασίας με το Βέλγιο. Κατά την διάρκεια της επίσημης επίσκεψης υπεγράφη Κοινή Δήλωση μεταξύ της ηγεσίας της Ένωσης Βέλγων Επιχειρηματιών και του ΣΕΒ, αναφορικά με τους στόχους της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, την οποία συνυπέγραψε και ο τότε πρίγκιπας και νυν βασιλιάς του Βελγίου Φίλιππος.

2.3 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2018

Επιχειρηματική αποστολή στο πλαίσιο της εκδήλωσης για τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ στο Ευρωκοινοβούλιο, Βρυξέλλες (26.6.2018).

Στις 26 Ιουνίου 2018, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με την ονομασία «A Greek Gastronomy Village» την οποία διοργάνωσε ο ευρωβουλευτής κ. Στέλιος Κούλογλου. Η εκδήλωση έλαβε χώρα σε αίθουσα εστίασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όπου, με τη συνεργασία σχεδόν όλων των ελληνικών Περιφερειών και του Γραφείου του ΕΟΤ BENELUX, δεκαπέντε σεφ από όλη την Ελλάδα παρουσίασαν ελληνικά προϊόντα ΠΟΠ.

Το Γραφείο ΟΕΥ διοργάνωσε καταρχήν συνάντηση-ενημέρωση των 12 εκπροσώπων των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην αποστολή οι οποίοι δραστηριοποιούνται στους κλάδους τροφίμων και ποτών. Στην εν λόγω συνάντηση έγινε συνοπτική παρουσίαση του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στο Βέλγιο καθώς και των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων Ελλάδος-Βελγίου και κατόπιν έγινε συζήτηση για τις προοπτικές που υπάρχουν για την προώθηση συνεργασιών μεταξύ ελληνικών και βελγικών επιχειρήσεων με στόχο την ανάπτυξη των εξαγωγών. Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις (B2B) οι οποίες έφεραν σε επαφή τις ελληνικές επιχειρήσεις με αντίστοιχες εισαγωγικές στο Βέλγιο. Το Γραφείο μας μερίμνησε για την αποστολή ηλεκτρονικών προσκλήσεων προς εισαγωγείς συναφών προϊόντων, επιχειρήσεις Βελγικών και Ελληνικών συμφερόντων, εκπροσώπους μεγάλων λιανεμπορικών αλυσίδων του Βελγίου, αλυσίδες delicatessen, εστιατόρες κυρίως ελληνικών καταστημάτων. Όλοι οι

συμμετέχοντες στην αποστολή είχαν προκαθορισμένα ραντεβού με τοπικές επιχειρήσεις.

Ακολούθησε γεύμα σε χώρο εστίασης του Ευρωκοινοβουλίου με ελληνικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ. Τα εδέσματα παρουσίασε ομάδα Chef προερχόμενοι από διάφορα μέρη της Ελλάδας. Παράλληλα, έγινε παρουσίαση παραδοσιακών προϊόντων στο περίπτερο της κάθε Περιφέρειας.

Ενέργειες Γραφείου ΟΕΥ για την παρουσία της Ελλάδας ως τιμώμενη χώρα στην ετήσια εκδήλωση του International Taste & Quality Institute (ITQI) στις Βρυξέλλες (11.6.2018) και στην Αθήνα (26.6.2018).

Τη Δευτέρα 11.6.2018 έλαβε χώρα, σε κεντρικό κτήριο των Βρυξελλών, η ετήσια εκδήλωση απονομής βραβείων γεύσης και ποιότητας του International Taste & Quality Institute (ITQI). Κατόπιν πρότασης του Γραφείου ΟΕΥ, το 2017, το Ινστιτούτο όρισε την Ελλάδα ως τιμώμενη χώρα για το έτος 2018.

Το International Taste & Quality Institute είναι διεθνή οργάνωση, με έδρα τις Βρυξέλλες, η οποία συνεργάζεται με εθνικές και πολυεθνικές ομοσπονδίες Chef και Sommelier από χώρες όπως Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Ολλανδία, Μεγ. Βρετανία κλπ. Το 2018 βραβεύτηκαν συνολικά 176 διαφορετικά ελληνικά προϊόντα από 88 εταιρείες ανάμεσα σε αυτές η Coca-Cola 3E, AB, Γιώτης Α.Ε., ΔΕΛΤΑ, ΔΩΔΩΝΗ, ΕΛΑΙΣ – Unilever, Μέλι Αττικής, Μινέρβα Α.Ε., Κολιός, Νηρέας, Σελόντα κ.α. Επίσης, κάποιες εταιρείες βραβεύτηκαν με Crystal Awards, η ανώτερη διάκριση, ανάμεσα σε αυτά και 4 ελληνικά προϊόντα (Νερό Αύρα, Φέτα Μπέλος, Γιαούρτι Κολιός και Πέτρου καραμελωμένα φουντούκια).

Στην τελετή απονομής των βραβείων παρευρέθηκαν 91 εταιρίες από όλο τον κόσμο (Ιταλία, Τουρκία, Γερμανία, Γαλλία, Βέλγιο, Ιρλανδία, Σουηδία, Ρωσία, Ισπανία, Ιαπωνία, Ταϊβάν, Κολομβία, Εκουαδόρ, Κίνα κλπ). Παράλληλα, παρευρέθηκαν εκπρόσωποι 10 ελληνικών εταιρειών. Την εκδήλωση παρακολούθησαν πλήθος παραγόντων όπως δημοσιογράφων, ειδικών του χώρου της εστίασης και εκπρόσωποι πρεσβειών. Αναμφίβολα αποτέλεσε μια πολύ καλή ευκαιρία προβολής της χώρας μας ως γαστρονομικού προορισμού.

Στην συνέχεια με την συνδρομή του Γραφείου ΟΕΥ το Ινστιτούτο ήρθε σε επαφή με το ΕΒΕΑ και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, πραγματοποίησε εκδήλωση στην Αθήνα στις 26.6.2018 στο ξενοδοχείο DIVANI έχοντας προσκαλέσει τις ελληνικές βραβευμένες εταιρείες.

Παρουσίαση της αγοράς ελαιόλαδου και γαλακτοκομικών του Βελγίου στην ημέρα πληροφόρησης επιχειρηματιών στην Αθήνα (3 Απριλίου 2018)

Παρουσίαση της αγοράς ελαιόλαδου και γαλακτοκομικών του Βελγίου στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών στο πλαίσιο της ενημέρωσης της επιχειρηματικής κοινότητας διοργάνωσε στις 3 Απριλίου 2018

«Θεματική Ημερίδα Πληροφόρησης Επιχειρηματιών για το ελαιόλαδο και τα γαλακτοκομικά προϊόντα».

Οργανωτικές διευκολύνσεις Γραφείου ΟΕΥ για την άρτια οργάνωση της Ελληνικής συμμετοχής στην Διεθνή Έκθεση "Seafood Expo Global 2018" στις Βρυξέλλες (24-26/4/2018)

Η έκθεση του κλάδου αλιείας και μηχανολογικού εξοπλισμού "Seafood Expo Global 2018" πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, μεταξύ 24-26 Απριλίου 2018, στο εκθεσιακό κέντρο των Βρυξελλών (EXPO BRUSSELS). Η έκθεση που πραγματοποιείται σε ετήσια βάση, απευθύνεται σε επαγγελματίες του κλάδου και είναι από τις μεγαλύτερες παγκοσμίως. Η Ελληνική συμμετοχή, όπως τα προηγούμενα χρόνια, οργανώθηκε από την εταιρεία διοργάνωσης εκθέσεων Promo Solutions και περιελάμβανε συνολικά 8 εταιρείες, από τις οποίες οι 5 εταιρείες σε κεντρικό σημείο με εθνικό περίπτερο (Nireus Aquaculture, Andromeda Group, Galaxidi Marine Farm, Kefalonia Fisheries, Selonta Aquaculture) και τρεις Ελληνικές εταιρείες στον χώρο όπου φιλοξενούνταν οι εταιρείες μηχανολογικού εξοπλισμού (Thema automation, Stamatiou & Sons S.A, Aqua Manager). Επίσης, για πρώτη φορά φέτος υπήρξε οργανωμένη συμμετοχή από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε ξεχωριστό περίπτερο με την συμμετοχή τριών εταιρειών (Aleia S.A, Konva S.A, Tsakalidis S.A). Επίσης συμμετείχαν με δικά τους περίπτερα οι εταιρείες Pescanova και Thesauris Caviar. Στο Ελληνικό περίπτερο ο Έλληνας Chef κ. Βασάλος προσέφερε εδέσματα με βάση τα ελληνικά προϊόντα, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο.

Το Γραφείο μας όπως κάθε έτος παρείχε οργανωτικές διευκολύνσεις στους εκθέτες και στην διοργανώτρια εταιρεία, όπως παροχή ενημερωτικού υλικού για την βελγική αγορά στους εκθέτες και εύρεση επιτόπιων συνεργατών για την διευκόλυνση των εκθετών.

Εξασφάλιση ελληνικών προϊόντων με την συνδρομή του Γραφείου για την άρτια οργάνωση της Ελληνικής συμμετοχής στην γιορτή ψωμιού (Fete du Pain) στις Βρυξέλλες (5.5.2018).

Το Σάββατο 5 Μαΐου πραγματοποιήθηκε η ετήσια εκδήλωση Fete du Pain (γιορτή του ψωμιού) στο Rond Point Schuman στο κέντρο των Βρυξελλών. Η ελληνική συμμετοχή περιελάμβανε γευσιγνωσία προϊόντων και προβολή τους στο ευρύτερο κοινό με Ελληνικό stand για 6^η συνεχή χρονιά. Στην εκδήλωση συμμετείχαν οι ελληνικές εταιρείες : Aelia, The Greek Artisans, Olive Tree με προϊόντα από την Λέσβο, Lesvos Food Festival, Cherry Delicatessen, Greekappetite, Terra Greca. Το Γραφείο ΟΕΥ συνέδραμε με την εξασφάλιση χορηγιών σε ελληνικά προϊόντα από τοπικούς εισαγωγείς.

Συνδρομή στην διοργάνωση ενημερωτικής εκδήλωσης σε συνεργασία με το βελγο-ελληνικό εμπορικό επιμελητήριο για την αγορά τουριστικών ακινήτων στην Ελλάδα (22.11.2018).

Διοργάνωση εκδήλωσης στις 22.11.2018 σε συνεργασία με το βελγο-ελληνικό εμπορικό επιμελητήριο με στόχο την ενημέρωση υποψήφιων αγοραστών και ιδιοκτητών τουριστικών κατοικιών στην Ελλάδα. Έμφαση δόθηκε σε φορολογικά και διαδικαστικά θέματα σχετικά με την αγορά ακινήτου.

Ενέργειες δικτύωσης του Γενικού Γραμματέα Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης στα πλαίσια ενημερωτικής συνάντησης και ομιλία με θέμα «Επιλέγουμε Ελλάδα χτίζοντας Γέφυρες Γνώσης και Συνεργασίας»

Η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) διοργάνωσε ενημερωτική συνάντηση και ομιλία με θέμα «Επιλέγουμε Ελλάδα χτίζοντας Γέφυρες Γνώσης και Συνεργασίας». Στην εκδήλωση ομιλητές θα είναι ο κ. Λόης Λαμπριανίδης, Γενικός Γραμματέας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και η κα Εύη Σαχίνη, Διευθύντρια του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).

Πριν την έναρξη της εκδήλωσης ο Γενικός Γραμματέας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων κ. Λόης Λαμπριανίδης είχε συναντήσεις με επιχειρηματίες, τις οποίες οργάνωσε το Γραφείο ΟΕΥ.

Εκπόνηση έρευνας από το Γραφείο μας με τίτλο «Επενδυτικά κίνητρα στο Βέλγιο»

Το Γραφείο εκπόνησε έρευνα για τα κίνητρα που προσφέρουν οι τρεις περιφέρειες του Βελγίου, για την προσέλκυση επενδύσεων. Περιλαμβάνονται οι επιδοτήσεις για επενδύσεις φιλικές προς το περιβάλλον, την εκπαίδευση και την έρευνα και ανάπτυξη. Επίσης αναλύθηκαν τα γενικά φορολογικά κίνητρα και η πρόσφατη φορολογική μεταρρύθμιση στο Βέλγιο. Η συγκεκριμένη έρευνα ενσωματώθηκε και στον Επιχειρηματικό Οδηγό για το Βέλγιο 2018.

Διεκπεραιώθηκαν 222 αιτήματα ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων. Σημαντική αύξηση (περίπου 30%) σε σχέση με το 2017 όπου απαντήθηκαν 171 αιτήματα εξαγωγικών επιχειρήσεων.

Επισκέψεις και συνδρομή σε διεθνείς εκθέσεις και εκδηλώσεις:

Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε διεθνείς εκθέσεις στο εκθεσιακό κέντρο EXPO BRUSSELS καθώς και στη Γάνδη.

1. Διεθνής Έκθεση Τουρισμού Salon de Vacances στις Βρυξέλλες (1-4 Φεβρουαρίου 2018)- Οργανωμένη συμμετοχή του ΕΟΤ κάτω χωρών.

2. Διεθνής έκθεση σκαφών αναψυχής "Belgian Boat Show 2018" στην Γάνδη, (10-12 και 16-18 Φεβρουαρίου 2018).- Ελληνική συμμετοχή

3. Έκθεση "Megavino" στις Βρυξέλλες (19-21/10/2018) – ελληνική συμμετοχή. Το 2018, σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος δεν υπήρξε οργανωμένη ελληνική συμμετοχή αλλά μόνο μεμονωμένες συμμετοχές.

4. Ενέργειες πληροφόρησης στα πλαίσια της Ελληνικής συμμετοχής στο «European Parliament of Enterprises 2018» (Βρυξέλλες 10.10.2018). Το συνέδριο «Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των Επιχειρήσεων 2018» (European Parliament of Enterprises 2018) πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Ελληνική αποστολή απαρτιζόταν από εκπροσώπους 25 επιμελητηρίων από όλη την Ελλάδα, συνοδευόμενη από τον Αντιπρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων, κ. Παύλο Ραβάνη. Ο υπογράφων παρακολούθησε τις εργασίες του Συνεδρίου και παρείχε πληροφορίες για την βελγική αγορά, τις ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο, την θέση των προϊόντων σε αυτή σε έλληνες δημοσιογράφους που συνόδευαν την αποστολή.

5. Ενέργειες Δικτύωσης κλιμακίου της ΚΔΕΠ/ΔΕΗ Α.Ε., Ενέργειες Δικτύωσης κλιμακίου της ΚΔΕΠ/ΔΕΗ Α.Ε., αποτελούμενο από τον Διευθυντή του ΚΔΕΠ/ΔΕΗ Α.Ε., κ. Σταματάκη, και του Τμηματάρχη Μάρκετινγκ του ΚΔΕΠ/ΔΕΗ Α.Ε., κ. Παπαδόπουλου, με Βέλγους και άλλους αντίστοιχους καθώς και παρακολούθηση σεμιναρίου όπου συμμετείχαν οι προαναφερθέντες στις Βρυξέλλες (13-15.11.2018).

Επίσης συμμετοχή σε άλλες τοπικές εκδηλώσεις μεταξύ αυτών εγκαίνια Γραφείων της ΔΕΗ στις Βρυξέλλες και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (5.12.2018), εκδηλώσεις προβολής από τοπικούς εισαγωγείς όπως η εταιρεία εισαγωγής ελληνικών προϊόντων Alphafood που πραγματοποίησε εκδηλώσεις προβολής των προϊόντων της σε τοπικά S/M (17-23.10.2018) εκδήλωση της περιφέρειας Αττικής για την προώθηση της Αττικής ως προορισμού ολιγοήμερων διακοπών. Η εκδήλωση/παρουσίαση έγινε στην πόλη Μπρϋζ (11.12.2018).

Συμμετοχή σε ενημερωτικές συναντήσεις στο βελγικό ΥΠΕΞ.
Πραγματοποιήθηκαν 5 τέτοιες συναντήσεις το 2018 για θέματα εξωτερικών εμπορικών σχέσεων εν' όψει Συμβουλίων Εξωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε.

Αποστολή προσκλήσεων για εκθέσεις που διοργανώθηκαν στην Ελλάδα:

Το Γραφείο απέστειλε προσκλήσεις σε φορείς και επιχειρήσεις του Βελγίου για συμμετοχή τους σε εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ελλάδα: POSIDONIA 2018 (σημαντικός αριθμός προσκλήσεων στάλθηκε το 2017), FOOD EXPO 2019 που θα πραγματοποιηθεί 16-18 Μαρτίου 2019, Καστοριά International Fur Fair 2018.

Συμμετοχή σε εκδηλώσεις, ομιλίες και συναντήσεις στους τοπικούς επιχειρηματικούς φορείς και άλλους συνδέσμους που δραστηριοποιούνται στο Βέλγιο:

Το Γραφείο παρείχε οργανωτική υποστήριξη και συμμετείχε σε εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από τους τρεις επιχειρηματικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στο Βέλγιο :

Το Βέλγο-Ελληνικό Εμπορικό Επιμελητήριο, στο οποίο ο υπογράφων συμμετείχε σε συνεδριάσεις του Δ.Σ., καθώς και σε αριθμό εκδηλώσεων που διοργάνωσε ο φορέας δικτύωσης επιχειρήσεων Bucephalos.

Επίσης ο υπογράφων παρευρέθηκε σε εκδηλώσεις που διοργάνωσε ο φορέας στελεχών επιχειρήσεων που εργάζονται στο Βέλγιο με την ονομασία ARGO με διακεκριμένους ομιλητές μεταξύ αυτών ο κ. Βασίλης Κορκίδης Πρόεδρος του ΕΒΕΠ και ΕΣΕΕ, ο κ. Άρης Κεφαλογιάννης Πρόεδρος και Διευθύνων Συμβούλου της εξαγωγικής ΓΑΙΑ Α.Ε και άλλοι.

Δελτία εμπορικών επιχειρηματικών εξελίξεων και άλλες ενημερώσεις.

Το Γραφείο συνέταξε και απέστειλε σε μηνιαία βάση ενημερωτικά δελτία με θέμα τις οικονομικές –επιχειρηματικές εξελίξεις στο Βέλγιο. Επιπλέον κατά την διάρκεια του έτους απέστειλε ενημερώσεις σχετικά με οικονομικές-επιχειρηματικές εξελίξεις.

Αναλυτικά αποστείλαμε ενημερώσεις σχετικά με δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στο Βέλγιο και αντίστοιχα βελγικών επενδύσεων στην Ελλάδα όπως συμμετοχή της βελγικής εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας Elia στο έργο Euroasia Interconnector, κινεζικές επενδύσεις στο Βέλγιο, συμβάσεις παραχώρησης του Λιμένα της Αμβέρσας και επίσκεψη στα γραφεία τους κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Ναυτιλίας κλπ

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Το Βέλγιο αποτελεί μια ώριμη και ανεπτυγμένη οικονομία στο κέντρο της Ευρώπης, εύκολα προσβάσιμη από κανάλια διανομής χωρών της δυτικής Ευρώπης, οι οποίες παράγουν αρκετά προϊόντα που ανταγωνίζονται τα Ελληνικά. Πρόκειται για μια ανταγωνιστική αγορά όπου οι εισαγωγείς εξετάζουν τα προϊόντα με βάση την ποιότητα, στην χαμηλότερη δυνατή τιμή. Παράλληλα λόγω του πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος, αποτελεί για πολλά προϊόντα ιδανική αγορά για δοκιμή προϊόντων στην Ευρώπη, είτε από Ευρωπαϊκές εταιρείες, είτε εταιρείες τρίτων χωρών, που προτίθεται να πωλήσουν τα προϊόντα τους στην Ευρώπη.

Οι πολιτισμικές και γλωσσικές διαφορές στις τρεις περιφέρειες του Βελγίου επηρεάζουν και τον τρόπο με τον οποίο κλείνονται εμπορικές συμφωνίες. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει στην επιλογή των τοπικών συνεργατών/εισαγωγέων/διανομέων θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι μπορούν να λειτουργούν επιτυχημένα και στις 3 περιφέρειες. Σε διαφορετική

περίπτωση θα πρέπει να επιλέξουν διαφορετικούς συνεργάτες για κάθε περιοχή.

Κατηγορίες προϊόντων οι οποίες έχουν ιδιαίτερη δυναμική και προοπτικές στην αγορά του Βελγίου είναι τα ελληνικά νωπά και μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, τα τρόφιμα και ποτά. Οι συνολικές εξαγωγές αυτών των προϊόντων είναι περίπου 77 εκατ. € και αποτελούν περίπου το 20% των συνολικών εξαγωγών μας προς το Βέλγιο, χωρίς να περιλαμβάνονται τα προϊόντα καπνού. Ιδιαίτερη μνεία θα μπορούσε να γίνει για την αναπτυσσόμενη στο Βέλγιο αγορά βιολογικών προϊόντων, η οποία αναπτύσσεται με διψήφια ποσοστά.

Η περαιτέρω ανάπτυξη των ελληνικών εξαγωγών σε τρόφιμα - ποτά εξαρτάται από την δυνατότητα διείσδυσης σε μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες τροφίμων στο Βέλγιο, η οποία δυσχεραίνεται από τον ανταγωνισμό παρόμοιων προϊόντων, αλλά και από τον περιορισμένο αριθμό μεγάλων λιανεμπορικών αλυσίδων στη Βελγική αγορά οι οποίες την καθιστούν ολιγοπωλιακή και κατά συνέπεια δύσκολα προσβάσιμη από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Ωστόσο, η εδραίωση παγκοσμίως της μεσογειακής διατροφής ως ωφέλιμη αλλά και η εξοικείωση των Βέλγων με την ελληνική κουζίνα λόγω του τουρισμού και των ελληνικών εστιατορίων στο Βέλγιο μπορούν να διευκολύνουν την επιτυχή διείσδυση των ελληνικών προϊόντων.

Σχετικά καλές προοπτικές έχουν οι ελληνικοί οίνοι οι οποίοι τα προηγούμενα χρόνια έτυχαν σημαντικής προώθησης με πλήθος γευσιγνωσιών από το Γραφείο ΟΕΥ σε συνεργασία με φορείς και επιμελητήρια. Το Βέλγιο συνολικά πραγματοποιεί εισαγωγές οίνου αξίας περίπου 1 δις ετησίως καθώς στερείται αξιόλογης τοπικής παραγωγής.

Τα ελληνικά αλιεύματα ειδικότερα τσιπούρα και λαβράκι εισάγονται έχουν ιδιαίτερα καλές προοπτικές στην αγορά του Βελγίου.

Μεγάλες προοπτικές έχει και το τυποποιημένο ελληνικό ελαιόλαδο το οποίο, ενώ είναι διαθέσιμο σε εστιατόρια και εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων, αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό από ιταλικές και ισπανικές επιχειρήσεις. Τα τελευταία χρόνια η παρουσία του ελληνικού ελαιόλαδου αυξάνεται στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων. Το 60% της διανομής του ελαιόλαδου (του οποίου, το 85% αντιστοιχεί σε έξτρα παρθένο ελαιόλαδο) γίνεται μέσω των μεγάλων αλυσίδων ειδών διατροφής (Carrefour-GB, Delhaize, Colruyt) και μέσω των καταστημάτων hard discount με κυριότερους εκπροσώπους τα Aldi και Lidl. Τα ελληνικά ελαιόλαδα διατίθενται κυρίως στα μεγάλα σουπερμάρκετ (Carrefour, Delhaize) , σε κάποια soft discount καταστήματα (Colruyt) και στους εισαγωγείς ελληνικών τροφίμων. Ένα μέρος των παραπάνω σουπερμάρκετ (Delhaize, Colruyt, Makro) εισάγουν μεγάλες ποσότητες ελληνικού ελαιόλαδου απευθείας από Ελλάδα ενώ σε κάποια άλλα (Cora, Match) διακινείται το ελληνικό ελαιόλαδο μέσω των εισαγωγέων ελληνικών προϊόντων. Τα ισπανικά αλλά ιδίως τα ιταλικά ελαιόλαδα είναι τα μόνα διαθέσιμα στα ράφια των συνοικιακών σούπερ μάρκετ (GB express, Delhaize proxy), των μπακάλικων και των hard discount (Aldi & Lidl), προπάντως λόγω μεγαλύτερης ποικιλίας των τιμών και καλύτερου marketing αλλά και λόγω της μεγάλης προβολής των ιταλικών προϊόντων.

Το σταθερά ανερχόμενο τουριστικό ρεύμα από το Βέλγιο σε συνδυασμό με την ύπαρξη σημαντικού ελληνικού ομογενειακού στοιχείου

(υπολογίζεται σε περίπου 40 χιλιάδες) αλλά και η παρουσία μεγάλου αριθμού ελληνικών εστιατορίων σε όλο το Βέλγιο, υποβοηθούν και μπορούν περαιτέρω να δώσουν ιδιαίτερη δυναμική και προοπτικές για τα προϊόντα της ελληνικής γαστρονομίας στην αγορά του Βελγίου, δεδομένου ότι το βελγικό κοινό είναι αρκετά εξοικειωμένο με την γεύση και την ποιότητά τους.

Δράσεις οι οποίες υλοποιούνται στον τομέα της διατροφής, είναι προσκλήσεις Βέλγων αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα, όπως Foodexpo, οινόραμα.

Ιδιαίτερα χρήσιμες είναι επαναλαμβανόμενες προωθητικές ενέργειες αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών προϊόντων με δημοσιεύσεις στο βελγικό τύπο, προώθηση επιλεγμένων ελληνικών προϊόντων σε μεγάλα σούπερ-μάρκετ, προσέγγιση βέλγων επωνύμων επαγγελματιών στο χώρο της εστίασης ώστε να περιλάβουν ελληνικές συνταγές και ελληνικά προϊόντα. Αν και σε κάποιο βαθμό πραγματοποιούνται τέτοιες πρακτικές, ο αριθμός τους είναι περιορισμένος δεδομένου του κόστους και του μικρού μεγέθους των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Παράλληλα το περιορισμένο δίκτυο διανομής πολλών ελληνικών προϊόντων τα οποία δεν διατίθεται στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων λιανικής, δημιουργούν ερωτηματικά για την αποτελεσματικότητα τέτοιων ενεργειών.

Τα δομικά υλικά έχουν σχετικά καλή επίδοση, με διακυμάνσεις, θα μπορούσαν να αποτελέσουν μία ακόμη κατηγορία προϊόντων με αυξητική τάση δεδομένου ότι η χώρα και κυρίως η περιοχή των Βρυξελλών και της Φλάνδρας έχει κατασκευαστική δραστηριότητα. Κάποιες σχετικά μεγάλες ελληνικές εταιρείες δραστηριοποιούνται στην περιοχή πχ ISO MAT, Μαθιός Πυρίμαχα.

Γενικά η περαιτέρω ανάπτυξη των ελληνικών εξαγωγών στο Βέλγιο είναι εφικτή, ωστόσο η επίτευξη καλών αποτελεσμάτων σε βάθος χρόνου θα είναι αποτέλεσμα μόνο πρωτοβουλιών που θα περιλαμβάνουν προσαρμογή προϊόντος, με έρευνα και αξιολόγηση ανταγωνισμού και περιλαμβάνει ανταγωνιστική τιμολόγηση των προϊόντων. Η μακροπρόθεσμη επιχειρηματική στρατηγική είναι αναγκαία καθώς και οι συνέργειες μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων στην έρευνα, την ανάπτυξη και τη διανομή με σκοπό την δημιουργία οικονομιών κλίμακας.

Γενικά δεν πραγματοποιούνται σημαντικές εμπορικές εκθέσεις στο Βέλγιο (με εξαίρεση την Seafood Expo και την έκθεση τουρισμού) λόγω της γειτνίασης της χώρας με άλλες σημαντικές χώρες όπου πραγματοποιούνται παγκοσμίου εμβέλειας εκθέσεις πχ. ANUGA στην Γερμανία και SIAL στο Παρίσι.

Πίνακας 16: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Ελληνικά νωπά και μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, τα τρόφιμα και ποτά.	Η εδραίωση παγκοσμίως της μεσογειακής διατροφής ως ωφέλιμη αλλά και η εξοικείωση των Βέλγων με την ελληνική κουζίνα λόγω τουρισμού και ελληνικών εστιατορίων στο Βέλγιο μπορούν να διευκολύνουν την επιτυχή διείσδυση των ελληνικών προϊόντων.
2	Δομικά υλικά	Σχετική κατασκευαστική δραστηριότητα.
3	Τουρισμός	Σταθερά ανερχόμενο τουριστικό ρεύμα από το Βέλγιο στην Ελλάδα.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Το αυξανόμενο τουριστικό ρεύμα προς την Ελλάδα σε συνδυασμό με τις ανταγωνιστικές τιμές των ελληνικών εξοχικών κατοικιών, σε σχέση με γειτονικές χώρες στο Βέλγιο, όπως για παράδειγμα η Γαλλία θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό προορισμό για αγορά δεύτερης-εξοχικής κατοικίας στην χώρα μας. Ήδη έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον προς το Γραφείο μας για αγορά κατοικίας ή για διευκολύνσεις και πληροφόρηση προς βέλγους που βρίσκονται στην διαδικασία αγοράς εξοχικής κατοικίας στην Ελλάδα.

Επίσης ο τομέας της ενέργειας έχει προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις από το Βέλγιο με τις μεγάλες ενεργειακές εταιρείες του Βελγίου να είναι παρόντες σε σημαντικά έργα ενέργειας στην χώρα μας. Η διαχειρίστρια εταιρεία του βελγικού δικτύου φυσικού αερίου, Fluxys, η οποία είναι μέτοχος του αγωγού TAP με μερίδιο 19% ενώ αναδείχθηκε πλειοδότη σε κοινοπραξία εταιρειών για την απόκτηση του 66% του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ.

Ο τομέας του supply chain management/ logistics θα μπορούσε να προσελκύσει επενδύσεις, αφενός λόγω της θέσης της χώρας σε σχέση με τα βαλκάνια και την Μέση Ανατολή, αφετέρου λόγω των υψηλότερου επιπέδου υποδομών, σε σχέση με γειτονικές χώρες. Αν και ο όγκος των συναλλαγών του Βελγίου με τα βαλκάνια δεν είναι ιδιαίτερα υψηλός, το ενδιαφέρον των Βελγικών επιχειρήσεων για την περιοχή, αυξάνεται συνεχώς.

Πίνακας 17: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από το Βέλγιο.

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Τουρισμός / εξοχική κατοικία.	Το σταθερά ανερχόμενο τουριστικό ρεύμα από το Βέλγιο. Ενδιαφέρον για αγορά εξοχικής κατοικίας.
2.	Ενέργεια / ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.	Ήδη υπάρχουν σημαντικές βελγικές επενδύσεις στο τομέα ενέργειας - μπορούν περαιτέρω να ενισχυθούν.
3	Υπηρεσίες supply chain management/Logistics	Η θέση της χώρας και οι υποδομές της χώρας σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της περιοχής, θα μπορούσε να προσελκύσει βελγικές εταιρείες να επενδύσουν.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Το σταθερά ανερχόμενο τουριστικό ρεύμα από το Βέλγιο σε συνδυασμό με την ύπαρξη σημαντικού ελληνικού ομογενειακού στοιχείου (υπολογίζεται σε περίπου 40 χιλιάδες) αλλά και η παρουσία μεγάλου αριθμού ελληνικών εστιατορίων σε όλο το Βέλγιο, υποβοηθούν και μπορούν περαιτέρω να δώσουν ιδιαίτερη δυναμική και προοπτικές για τα προϊόντα της ελληνικής γαστρονομίας στην αγορά του Βελγίου, δεδομένου ότι το βελγικό κοινό είναι αρκετά εξοικειωμένο με την γεύση και την ποιότητά τους.

Δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στον τομέα της διατροφής, θα περιελάμβαναν προσκλήσεις Βέλγων αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα, επαναλαμβανόμενες προωθητικές ενέργειες αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών προϊόντων με δημοσιεύσεις στο βελγικό τύπο, προώθηση επιλεγμένων ελληνικών προϊόντων σε μεγάλα σούπερ-μάρκετ, προσέγγιση βέλγων επωνύμων επαγγελματιών στο χώρο της εστίασης ώστε να περιλάβουν ελληνικές συνταγές και ελληνικά προϊόντα.

Το τουριστικό ρεύμα προς την Ελλάδα, παρουσιάζει σταθερή αύξηση τα τελευταία χρόνια. Η Ελλάδα αποτελεί σταθερά τουριστικό προορισμό για τους Βέλγους. Τα τουριστικά γραφεία είτε σε καταστήματα είτε στο διαδίκτυο προτείνουν προορισμούς και προσφορές κυρίως στα Ελληνικά νησιά. Παράλληλα και ο Δήμος Αθηναίων και η Περιφέρεια Αττικής πραγματοποίησαν εκδηλώσεις στις Βρυξέλλες και στην Brugge το προηγούμενο έτος με σκοπό να προωθήσουν την Αθήνα ως προορισμό ολιγοήμερων διακοπών (city trip) ενέργειες που δείχνουν να έχουν απήχηση. Η περαιτέρω προώθηση της Αθήνας αλλά και άλλες μορφές τουρισμού για την επιμήκυνση της περιόδου θα τονώσουν περαιτέρω το ρεύμα προς την χώρα μας.

Εκτός από την διακίνηση μεταλλευμάτων και προϊόντων όπως χαλκό, αργίλιο κλπ που παρουσιάζουν ανάλογα με το έτος ζήτηση, τα δομικά υλικά έχουν σχετικά καλή επίδοση, με διακυμάνσεις, αλλά θα μπορούσαν να αποτελέσουν μία ακόμη κατηγορία προϊόντων δεδομένου ότι η χώρα και κυρίως η περιοχή των Βρυξελλών και η Φλάνδρα έχει σχετική κατασκευαστική δραστηριότητα.

4 Παράρτημα

4.1.1 Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο (4ψηφιος κωδικός)

Πίνακας 18: Ελληνικές εισαγωγές από το Βέλγιο -προϊόντα με αξία πάνω από 12 εκατ. ευρώ

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)
3002'	Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις.	165.222.634
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς,	138.744.185
8703'	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων (εκτός από τα αστικά λεωφορεία της κλάσης 8702),	67.340.977
9018'	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρογράφοι και άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας	63.126.022
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια).	55.649.267
6404'	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη ή δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το άνω μέρος από υφαντικές ύλες (εκτός των υποδημάτων που έχουν το χαρακτήρα παιχνιδιών)	54.163.230
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	42.739.852
8708'	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα και αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων των κλάσεων 8701 έως 8705	40.219.190
8415'	Συσκευές τεχνητού κλίματος, που αποτελούνται από ανεμιστήρα με κινητήρα και διατάξεις για τη μεταβολή της θερμοκρασίας και της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία	37.383.599
4011'	Επίσωτρα με πιεσμένο αέρα, καινούργια, από καουτσούκ	30.045.993
3808'	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα ή με μορφ	28.344.901
2004'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη και εκτός από ντομάτες, μανιτάρια και τρούφες)	23.028.436

6403'	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το άνω μέρος από δέρμα φυσικό (εκτός από ορθοπεδικά υποδήματα, υποδήματα στα οποία προσαρμόζονται παγοπέδιλα ή τροχοπέδιλα	22.603.074
2403'	Καπνά και υποκατάστατα του καπνού, που έχουν βιομηχανοποιηθεί, καθώς και ομογενοποιημένα ή ανασχηματισμένα καπνά, εκχυλίσματα και βάμματα καπνού (εκτός από πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, καθώς και εκτός από πουράκια κ	21.126.564
2905'	Αλκοόλες άκυκλες και τα αλογονωμένα, σουλφονωμένα, νιτρωμένα ή νιτροδωμένα παράγωγά τους	19.562.396
1806'	Σοκολάτα και άλλα παρασκευάσματα διατροφής που περιέχουν κακάο	19.049.839
6402'	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα και το άνω μέρος από καουτσούκ ή από πλαστική ύλη (εκτός από τα αδιάβροχα υποδήματα της κλάσης 6401, ορθοπεδικά υποδήματα, υποδήματα στα οποία προσαρμόζονται παγοπέδιλα ή τροχοπέδιλα και υποδήματα	17.824.970
9021'	Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις, ό. συμπ. τα δεκανίκια, οι ιατροχειρουργικές ζώνες και οι επίδεσμοι. Νάρθηκες και άλλες διατάξεις για τη θεραπεία καταγμάτων. Προθέσεις και άλλα είδη προθετικής. Συσκευές για τη διευκόλυνση της ακο	16.626.847
1701'	Ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο ή από τεύτλα και ζαχαρόζη χημικώς καθαρή, σε στερεή κατάσταση	15.354..885
6109'	Τι-σερτ και φανελάκια, πλεκτά	15.203.597
8431'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για τις μηχανές και συσκευές των κλάσεων 8425 έως 8430, π.δ.κ.α.	14.170.586
1905'	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας, έστω και με προσθήκη κακάου, όστιες, κάψουλες κενές των τύπων που χρησιμοποιούνται για φάρμακα, αζυμοσφραγίδες, ξεραμένες ζύμες από αλεύρι ή άμυλο κάθε είδους σε φύλλα και παρόμοια προϊόντα	12.982.860
8443'	Μηχανές και συσκευές εκτύπωσης, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εκτυπωτικές συσκευές με εκτόξευση μελάνης (εκτός από πολυγράφους εκτογραφικού τύπου ή μεμβρανών, μηχανές εκτύπωσης διευθύνσεων και άλλες εκτυπωτικές μηχανές γραφείου των κλάσεων 8469έ	12.731.677

4.1.3 Ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο 2018

Πίνακας 19: Ελληνικές εξαγωγές στο Βέλγιο 2018 (αξία μεγαλύτερη από 5 εκατ. ευρώ)

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)
2401'	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	66.273.658
99SS'	Λοιπά προϊόντα	54.992.945
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες	24.881.692
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια).	20.432.107
6106'	Μπλούζες και μπλούζες-πουκάμισα σεμιζιέ, πλεκτές, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός από τι-σερτ και φανελάκια)	17.323.555
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006)	13.146.618
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα	13.470.768
2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	11.848.117
7607'	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστική ύλη ή παρόμοια υποθέματα), με πάχος (χωρίς το υπόθεμα) $\leq 0,2$ mm (εκτός από τα φύλλα εκτύπωσης της κλάσης 3212 και τα στολίδια για χριστουγεννιάτικο δ	8.422.532
2608'	Μεταλλεύματα ψευδαργύρου και τα εμπλουτισμένα από αυτά	8.077.931
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυριά	8.084.042
7604'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	7.262.209
2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης (εκτός από εκείνα που είναι παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι, διατηρημένα με ζάχαρη, χωρίς όμως να έχουν	6.932.645

	εισαχ	
1509'	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές με τη χρήση μηχανικών ή φυσικών μέσων υπό συνθήκες που δεν προκαλούν αλλοίωση του ελαίου, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη μετασχηματισμένα	6.347.236

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

4.1.3 Βελγικές επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ελλάδα

Πίνακας 20: Βελγικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Εταιρεία	Βελγική εταιρεία	Προϊόντα
JANSSEN CILAG PHARMACEUTICAL S.A.	Janssen Pharmaceutica	Pharmaceuticals
AGFA GEVAERT S.A.	Agfa Gevaert	Graphic art/Radiography Photochemical products Healthcare
ARYSTA LIFE SCIENCE	Agriphar	Fertilisants, insecticides et fongicides
ALFA BETA VASSILOPOULOS S.A.	Delhaize	Supermarchés
BEL LIGHTING	Bel Lighting	Solutions d'éclairage
CARGLASS GREECE	Carglass	Car windows
DAIKIN HELLAS	Daikin Europe	Air conditioners
HELLENIC BREWERIES OF ATALANDI		Beers
INVE HELLAS	Inve aquaculture	Livestock feed (Fish)
OMEGA PHARMA HELLAS	Omega Pharma	O.T.C. Products
ORCHESTRA HELLAS S.A.	PREMAMAN	Kids garments & maternity fashion
PURATOS HELLAS S.A.	Puratos	Bakery Raw Materials
RAVAGO – RESINEX	Ravago	Isolation - Plastic raw materials
RESILUX HELLAS	Resilux	Plastic products
UCB PHARMA S.A. (HELLAS)	UCB Pharma	Pharmaceutical industry
ZETES NETWAVE S.A.	Zetes	IT Solutions for logistics

Πηγή : Γραφείο Οικονομικών Εμπορικών Υποθέσεων της Φλάνδρας στην Αθήνα

4.1 Χρήσιμες διευθύνσεις

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

1. Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Rue des Petits Carmes 6, 1000 Bruxelles

Tel. : +322-5455500-01, 5455570, Fax: +322-5455585

E-mail: ambagre@skynet.be

Πρέσβης: Ελευθερία Γαλαθιανάκη, Πληρεξούσια Υπουργός Α΄

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Rue des Petits Carmes 6, 1000 Bruxelles

Tel. : +322-5455506-07, Fax: +322-5455508

E-mail: ecocom-brussels@mfa.gr

Προϊστάμενος: Αναστάσιος Παπαθωμάς Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄

ΜΟΝΙΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ - Τμήμα Στήριξης

Επιχειρηματικότητα

ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΕΥ Α, ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΑΡΥΤΙΑΝΟΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΟΕΥ Α΄ & ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΟΕΥΑ΄

19-21 rue Jacques de Lalaing 1040 Bruxelles

Tel : (0032) 25515764, 672, 756

E-mail : e.bacouroulou@rp-grece.be, a.karytianos@rp-grece.be,

c.mavromati@rp-grece.be

2. Διμερή επιμελητήρια – Ενώσεις

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ - UNION OF HELLENIC CHAMBERS OF COMMERCE

Γραφείο Βρυξελλών

Mrs. Eirini Konstantinidou, Director of the Representative Office in Brussels

Rue des Petits Carmes 6, 1000 Bruxelles

Tel.: +322-5455530, fax : +322-5455545, e-mail :

eirini.konstantinidou.uhcci@skynet.be

ΒΕΛΓΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Président : Nikos Korogiannakis ,

Rue des Colonies 56 - box 3, 1000 Brussels

Tel. : +32 2 629 42 53, Fax: +32 2 629 42 22,

E-mail : nk@jurispectrum.com

BUCEPHALOS – ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΒΕΛΓΙΟΥ

Président : M. Yiannis Dimas Vice-Président : Vassili Bousias

E-mail : info@bucephalos.org

HELLENIC FEDERATION OF ENTERPRISES (SEV)**Brussels Office**

Ms. Irini Pari, Permanent Delegate

Avenue de Cortenbergh 168, 1000 Bruxelles

Tel. : +322-2310053, fax : +322-2800891, e-mail : main@sevbxl.be

**ARGO – ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ /ARGO- BRUSSELS
HELLENIC NETWORK**

Mr. Spyros Pappas, President of the Executive Committee

Rue Stevin 49 / 51, 1000 Brussels

Tel.: +322-2315704&5, Fax: +322-7064829,

e-mail: argo@argo-network.eu

<http://argo-network.eu/el>

GAIA EPICHEIREIN SA – Brussels Office

Κα Τσιφόρου

19 Rue Guimard, 1040 Brussels

+32 25134173 e tsiforou@c-gaia.gr

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια Βελγίου**FLANDERS INVESTMENT & TRADE - GOVERNMENT OF FLANDERS -
BELGIUM**

Koning Albert II-laan 37, 1030 Brussels

Tel. : +322-504 87 11

Web site: <http://www.flandersinvestmentandtrade.com/en>

Chief Executive Officer: Claire Tillekaerts

Marnix Bierlin

International Business Department

Phone: +322-504 87 43

E-mail: marnix.bierlin@fitagency.be

**WALLONIA EXPORT & INVESTMENT (AGENCE WALLONNE A
L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS)**

Place Saintelette, 2 1080 Bruxelles

Tél : +32 2 421 82 11

Fax : +32 2 421 87 87

Web site : <http://www.awex.be/fr-BE/Pages/Home.aspx>

E-mail: mail@awex.be

Mme. Pascale Delcomminette, Administratrice Générale,

tel.: +322-4218590, 4218310, 4218614 91 fax: +322-4218342

e-mail: p.delcomminette@awex.be

BRUSSELS INVEST & EXPORT

Avenue Louise 500/4 1050 Brussels

Tel : +32 (0)2 800 40 63 Fax : +32 (0)2 800 40 01

Web site: <http://www.investinbrussels.com/en> E-mail:

info@brusselsinvestexport.be

Mr. Guy Van Eyck, Project Manager & Inward Investment Coordinator for Northern, Central & Eastern Europe, tel.: +322-800 40 63

BECI - CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY BRUSSELS

Avenue Louise 500 1050 Brussels

T +32 (0)2 648 50 02 F +32 (0)2 640 93 28 info@beci.be www.beci.be

Mr. Thierry Willemarck,

President Mr. Olivier WILLOCX, Administrateur Délégué

Mr. Jean-Philippe Mergen,

Director Export, Enterprise Europe Brussels,

tel.: +322-2100177, fax: +322-6409328, e-mail: jpm@beci.be

4. Τράπεζες**Banque Nationale de Belgique**

Boulevard de Berlaimont 14, Bruxelles - BE 1000 , Belgium

Tel. : +32 2 221 21 11, e-mail : info@nbb.be, URL: <http://www.nbb.be>

General enquiries: info@nbb.be Tel : +32 2 221 21 11

Central Balance Sheet Office – Helpdesk : helpdesk.ba@nbb.be Tel : +32 2 221 30 01

Statistics – Datashop datashop@nbb.be Tel: +32 2 221 30 45

Press enquiries - Geert Sciot pressoffice@nbb.be Tel: +32 2 221 46 28

BNP Paribas Fortis

Montagne du Parc, 3, 1000 Bruxelles

phone : +32-2-762 20 00, fax : +32-2-565 42 22,

URL :<https://www.bnpparibasfortis.be>

BELFIUS

Boulevard Pachéco 44, Bruxelles - BE 1000 , Belgium

Tel.: +32 2 222 11 11 URL: <http://www.belfius.be/>

ING Belgique SA

Avenue Marnix 24 , Bruxelles - BE 1000 , Belgium

Tel.: +322 547 21 11, fax: +322 547 38 44, e-mail: info@ing.be, Agence

Bruxelles - Sablon: Rue de la Régence 20, 1000 Bruxelles, tel. : +322-

5005940, fax : +322-5005948, e-mail : bru.sablon-zavel@ing.be

URL: <http://www.ing.be/>

KBC Bank NV

Avenue du Port 2 , Bruxelles - BE 1080
Belgium, Tel. + 32 (0)2 429 40 51, e-mail : investor.relations@kbc.com
URL: <https://www.kbc.be/>

Société Générale

Private Banking, Rue des Colonies 11 , Bruxelles - BE 1000
Belgium, Tel. : +322-5110206, URL: <http://www.societegenerale.com/>

Deutsche Bank S.A.

Avenue Marnixlaan 17 , Bruxelles - BE 1000
Belgium, Tel.: +322-551 6511, fax: +322-551 6666
URL: <https://www.db.com/belgium/>

Beobank NV/SA (CMNE Belgium)

Generaal Jacqueslaan 263 /G , 1050 Ixelles URL: <https://www.beobank.be>

GROUPE CRELAN

Boulevard Sylvain Dupuis 251, 1070 Bruxelles
Tel.: +322-5587111, Fax: +322-5587633
URL: <http://www.crelan.be>, E-mail: info@crelan.be

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

BRUSSELS EXHIBITION CENTER

Place de Belgique 1 , BE – 1020 Brussels
T +32 2 474 82 63
F +32 2 474 83 90
URL : <http://www.brussels-expo.com>,
E-mail: sales@brussels-expo.com

6. Υπηρεσίες Βελγίου

FEDERATION DES ENTREPRISES DE BELGIQUE - FEB ASBL

Rue Ravenstein 4 B-1000 Bruxelles
Tél. +32 2 515 08 11 Fax +32 2 515 09 99
Présidente : Michelle Sioen Tél.: +32 2 515 08 71 Fax : +32 2 515 09 61
E-mail : jvn@vbo-feb.be
Administrateur Délégué: Pieter Timmermans Tél.: +32 2 515 08 42 Fax:
+32 2 515 09 25
E-mail: cva@vbo-feb.be Web site: www.vbo-feb.be

INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE

Federal Public Service Economy, SMEs, Self-employed and Energy
City Atrium, Rue du Progrès, 50, 1210 Brussels
Tel : +32 800 120 33 E-mail : piie_doc@economie.fgov.be

BANQUE CARREFOUR DES ENTREPRISES

FPS Economy, SMEs, Self-employed and Energy

Management Department of the CBE

Northgate II, Boulevard du Roi Albert II, 16 , 1000 Brussels

<https://economie.fgov.be/en/themes/enterprises/crossroads-bank-enterprises>

(κεντρική ιστοσελίδα της Banque Carrefour des Entreprises σε 4 γλώσσες),